

Lamed

List za radoznale
Izabrao i priredio Ivan L Ninić

Godina 17

Broj 7

Jul 2024.

Andrej Ivanji

Ivan Ivanji

Ivan Ivanji je otišao pod svojim uslovima. Blagoslovio je naslovnu stranu za svoju novu knjigu koju objavljuje *Laguna* pod naslovom “Bilo jednom u Jugoslaviji”, imao književno veče u vajmarskom pozorištu, otvorio Muzej prinudnog rada u Vajmaru, dao sijaset intervjuja za nemačke medije, večerao špargle i popio belo vino u Geteovoj omiljenoj kafani “Beli labud”, pričao o svom belom labudu Dragani, otišao u Hitlerov omiljeni hotel “Elephant” gde je fireru u inat voleo da odseda, legao u krevet i zaspao, ovog puta zauvek, i to na Dan pobeđe nad fašizmom 9. maja 2024. u 96. godini, u gradu u koji su ga nacisti bili deportovali pre tačno 80 godina sa namerom da ga ubiju. Bio je obavio posao. Njegovo dvoje dece, četvoro unuka i troje praunuka malo mu zameraju što nije doživeo stotu. Ali, šta da se radi, uvek je bio svojeglav.

Filip David

Bio je dete naše epohe

Većina ljudi koja je gledala nedavno Ivana Ivanjija na televiziji N1 u emisiji 360 stepeni morala je biti fascinirana bistrinom uma ovog književnika i prevodioca koji je u tom trenutku imao 96 godina. S koliko je širine, preciznosti i ubedljivosti analizirao goruća pitanja današnjeg sveta, na čemu bi mu i mnogi mlađi mogli pozavideti. Utoliko vest o njegovoj smrti deluje pomalo apstraktno.

– Slušao sam ga i gledao pre neki dan i delovao je veoma sveže, odlično pamćenje, napravio je nekoliko rekapitulacija svog života, on je čovek epohe, jedan od malobrojnih koji su preživeli sve te strahote Drugog svetskog rata. Detinjstvo, najbolje godine svoje mladosti, proveo je po logorima, i preživeo je. Postao je jedan od značajnih pisaca istorijskih romana, ostavio je svedočanstva, ne samo o svom životu nego i o vremenu u kom je živeo jer je bio i Titov prevodilac – podseća Filip David.

Prema njegovim rečima, za Ivanjija privatno ga najviše vezuje to što mu je, na neki način, bio podrška kada je kao gimnazijalac pravio svoje prve književne korake.

– Ivan Ivanji je bio jedan od značajnih članova žirija Saveza jevrejskih opština kada sam počinjao da pišem i kada sam slao svoje prve književne priloge na konkurse. Žiri u kojem je bio Ivanji mi je tada dao podršku i posle toga sam ja zapravo krenuo kao pisac – ističe Filip David, koji je na pomenutim konkursima nekoliko puta uzastopce dobijao nagrade i za čije se tekstove, kao mladog pisca, zalagao Ivan Ivanji.

– Kao početniku meni je to mnogo značilo u mom književnom sazrevanju i obodriło me da krenem hrabrije u pisanje. Takve uspomene me vezuju za njega, kao i neka vrsta divljenja, kada se sagleda čitav njegov život i kad vidite koliko je on bio dete naše epohe. Jedan od poslednjih koji je mogao direktno i preko svojih memoarskih knjiga i preko svojih nastupa u medijskim programima, da svedoči o vremenu o kome se sve manje i manje zna jer se sve manje i manje o tome govori – zaključuje Filip David. *N1 Beograd, 10.05.2024.*

Basam Tavil

Dvoličnost Egipta i svetske javnosti koja na to ne obraća pažnju

Kada bi Egipćane zaista bilo briga kako je Palestincima, umesto što blokiraju prolaz za pomoć Pojasu Gaze, bilo bi im lako da sa Izraelom koordiniraju alternativne granične prelaze. Očigledno je da bi Egipćani više voleli da stanovnici Gaze pomru od gladi, a onda bi međunarodna zajednica, kao i uvek, okrivila Izrael. Na slici: Egipatski vojnici drže stražu na graničnom prelazu Rafa, između Egipta i Pojasa Gaze, 20.10.2023. (Photo by Ali Moustafa/AFP via Getty Images)

Egipat je 12. maja 2024. objavio da će podržati tužbu Južne Afrike pred Međunarodnim sudom pravde (ICJ – International Court of Justice), kojom se Izrael optužuje za „genocid“ jer svoje stanovnike brani od hamasovih ubica i silovatelja koji su 7. oktobra 2023. upali u izraelska naselja. Ova objava dolazi kao odgovor na izraelsku vojnu operaciju protiv hamasovih terorista i baza koja je u toku, naročito u gradu Rafa u južnom delu Pojasa Gaze.

Da su Južnoafrikanci bar malo pristojni, oni ne samo da bi Egipćane nazvali lažovima i hipokritima, već bi podneti tužbu pred ICJ zbog uloge Egipta u pretvaranju Pojasa Gaze u magacin oružja i zbog neprekidnog osujećivanja pristizanja humanitarne pomoći Palestincima.

Prošle nedelje je egipatska satelitska TV stanica 'Alqahera News' objavila da Egipat odbija da koordinira sa Izraelom dopremanje pomoći Pojasu Gaze preko prelaza Rafa, navodno zbog „neprihvatljive eskalacije“ izraelskih akcija. Takođe, jedan zvaničnik je rekao da Egipat smatra Izrael odgovornim za pogoršanje situacije u Pojasu Gaze.

Ono što je stvarnost je činjenica da su Egipćani ljuti zati što su izraelske snage 7. maja počele da kontrolišu granični prelaz Rafa između Egipta i Pojasa Gaze. Palestinsku stranu tog prelaza već 15 godina kontroliše Hamas i tuda krijumčari oružje i teroriste, od čega profitiraju obe strane. Tokom nekoliko poslednjih decenija Egipat je, uz značajnu nadoknadu, dozvoljavao krijumčarenje oružja sa svoje teritoriju na teritoriju Gaze.

„Nije realno očekivati da će Egipat zaustaviti promet kroz tunele ispod egipatske granice sa Gazom i to iz strateških, političkih i razloga svoje unutrašnje politike,“ stoji u izveštaju 'Begin-Sadat centra za strateške studije' na Univerzitetu Bar-Illan. Taj izveštaj, objavljen 2009. godine i danas je jednako relevantan:

„Egipat, na strateškom nivou, vidi Izrael kao takmaca u borbi za hegemoniju na Srednjem istoku, i godinama se pravi slep za naoružavanje Hamasa putem tunela. Jednostavno rečeno, Egipat je imao i još uvek ima interesa da vidi kako Izrael krvari...“

Licemerna politika koju sprovodi egipatska administracija takođe je korisna na terenu njene unutrašnje politike. Za razliku od Evropljana i drugih stranaca, stanovnici Egipta sa lakoćom prepoznaju i shvataju dvolične aktivnosti svoje vlade. Svi u Kairu razumeju da vlada omogućava naoružavanje Hamasa, istovremeno se praveći da ne vidi da tuneli slabe argument islamističke opozicije da vlada saraduje sa cionistima.

Dalje, prekid saobraćaja kroz tunele pogoršao bi ekonomsku situaciju u Pojasu Gaze. S druge strane, slike patnji u Gazi i Palestinaca koji se penju na ogradu s namerom da pređu u Egipat, samo pomažu islamističkoj opoziciji.

I najzad, egipatska dvolična igra takođe je posledica složene stvarnosti na Sinajskom poluostrvu. Kao što je slučaj i kod drugih država Trećeg sveta, egipatska vlada ne kontroliše u potpunosti svoju teritoriju. Stoga bi međunarodni sporazum o sprečavanju krijumčarenja oružja sa Sinaja u Gazu naišao na značajne probleme kod primene, čak i kad bi egipatska vlada želela to da učini.

Treba znati da najveći deo krijumčarenja sprovode egipatski Beduini koji žive na severu Sinaja. Ta plemena ne govore egipatski arapski jezik, oni realno nisu integralni deo egipatske kulture i društva, egipatski politički etos im je stran. Oni zarađuju tako što krijumčare žene i drogu u Izrael i oružje, municiju i rakete u Pojas Gaze.

Pokušaji Egipta da beduinske oblasti pokriju svojim zakonima i poretkom, naišli su na oružani otpor. Svaki put kada egipatski režim pokuša da osujeti beduinske krijumčarske aktivnosti, oni izvedu teroristički napad na turistička mesta na Sinaju – na Tabu, Šarm el-Šeik (dva puta), Nuejbu i Ras al-Satan. Takvi se napadi negativno odražavaju na turizam u Egiptu, koji je važan izvor

prihoda, i čini se da su sasvim delotvoran način „ubeđivanja“ vlasti u Kairu da ih ostave na miru.

Podmićivanje, važan element egipatskog vođenja poslova, takođe omogućava krijumčarenje oružja u Gazu. Loše plaćeni egipatski zvaničnici na Sinaju teško mogu da odole masnom podmićivanju. Novčanica od sto dolara čini čuda kod egipatskog policajca koji stoji na blokadi puta na Sinaju i koji zaustavlja kamion natovaren „cevi-ma“. Vrlo je mala verovatnoća da će policajac na egipatskom kontrolnom punktu odbiti da primi mito od pratnje kamiona koji vozi oružje u Gazu – osim ako vlasti u Kairu ne odluče da oštro kažnjavaju takve pojave. Samo ubijanje krijumčara bi moglo da ima efekat odvratanja, ali tako odlučna mera egipatske vlade bila bi neverovatna.“

Praveći se da ne vidi raširenu industriju krijumčarenja, Egipat je značajno doprineo transformaciji Pojasa Gaze pod upravom Hamasa u veliku bazu islamističkog terorizma.

Ako bi Egipćani zaista želeli dobro Palestincima, umesto da blokiraju ulaz u Pojas Gaze, oni bi lako mogli da koordiniraju sa Izraelom alternativne prelaze kao što je terminal Kerem Šalom koji se nalazi u blizini. Egipćani, međutim, odbijaju da puste pomoć kroz taj prelaz. Cele prošle nedelje su zadržavali pomoć, jer nisu hteli da koordiniraju akciju sa Izraelcima.

Egipćani igraju na „kartu humanitarne pomoći“ kako bi pritisli Izrael da zaustavi rat sa Hamasom. Čini se da oni veruju, možda ispravno, da će blokiranje pomoći namenjene Palestincima zaostri humanitarnu krizu u Pojasu Gaze i da će svet okriviti Izrael – a ne Hamas ili Egipat – za patnju naroda koji se tamo nalazi. Očigledno je da bi Egipćani rado videli stanovnike Gaze kako umiru od gladi, jer bi tako međunarodna zajednica, kao i obično, držala samo Izrael odgovornom stranom.

To je stvarni problem: gde je zahtev međunarodne zajednice Egiptu da humanitarna pomoć bude predata Palestincima u Gazi? Gde su društvene mreže, protesti u kampovima po Americi, urednička saopštenja u medijima koji optužuju Egipat da namerno zadržava pomoć Palestincima u Gazi? Zašto Bajdenova administracija ne pritisne Egipat – a ne samo Izrael – da se dozvoli isporuka pomoći Gazi, umesto što pritiska Izrael, a ne hamasove teroriste u Rafi. Američki predsednik Džo Bajden je odavno trebalo da bude u telefonskoj vezi sa egipatskim predsednikom Abdel Fatah el-Sisijem i da ga tera da pomogne svojoj palestinskoj braći.

Odluka vlade Egipta da se priključi tužbi Južne Afrike protiv Izraela u Međunarodnom sudu, kao i njihova odluka da pomoć Palestincima bude blokirana, ukazuje da su, možda, nervozni, jer bi Izrael mogao svašta da otkrije u vezi krijumčarenja oružja iz Egipta u Gazu preko granice u Rafu. Ta zabrinutost ima osnove, jer će Izrael otkriti na desetine tunela kroz koje je oružje godinama krijumčareno pred nosom egipatskih vlasti, a čime

je uvećavana vojna sposobnost Hamasa u Pojasu Gaze.

Zbog čega zastupnici pravredne palestinske strane po američkim studentskim kampovima ne spominju Egipat u negativnom svetlu, dok ta država aktivno blokira prolaz pomoći, a Izrael se trudi da je doturi narodu kome je potrebna? Činjenica je da Egipat poslednjih 15 godina drži blokadu Pojasa Gaze. Samo onim stanovnicima Gaze koji imaju mogućnost da plate ogromne sume novca, dozvoljen je ulaz na teritoriju Egipta. Svim ostalima prolaz je zabranjen, uključujući i one koji bi da pobegnu iz Gaze. Gde su postovi na društvenim mrežama u kojima se kaže „Fuck Egypt“? Gde su protesti koji zahtevaju da se prekine milionska pomoć Egiptu?

Naravno da ih nema. Nikada se protesti ne odnose na stvarnu pomoć Palestincima. Uvek je najvažnije da se napadnu Jevreji.

Da li oni koji protestuju po kampovima u Americi znaju da se polovina grada Rafe nalazi u Egiptu? Da li znaju da su Egipćani srušili bukvalno na hiljade kuća na egipatskoj strani Rafe, iz razloga „bezbednosti“? To je isti onaj Egipat koji je izmestio na hiljade Palestinaca iz Rafe, pošto su im kuće bile srušene i koji sada blokira humanitarnu pomoć i koji je odlučio da se priključi Južnoj Africi u tužbi protiv Izraela u Međunarodnom sudu.

Prema izveštaju Human Rights Watch od 29. oktobra 2014, pet dana pošto je islamistička grupa 'Ansar Beit al-Magdis' napala kontrolni punkt blizu Rafe, egipatski premijer Ibrahim Mehleb je izdao dekret kojim se naređuje „izbacivanje i izolacija“ bezbednosne zone između pet i sedam kilometara od granice sa Gazom, uključujući i ceo grad Rafa.

U izveštaju HRW stoji: „Mehlebov dekret obuhvata mnogo veće područje nego što su zvaničnici vlade ranije u svojim javnim izjavama opisali kao područje u kome treba rušiti kuće, a koje je vojska sprovodila tokom 2013. i 2014. godine. Na mapi koja je deo dekreta označena je zona koja se prostire duž cele granice Egipta sa Gazom, duge 13 kilometara, i koja zahvata oko 79 kvadratnih kilometara egipatske teritorije. Dekretom se predviđa 'pripadajuća kompenzacija' onima kojima je naređeno da se isele, kao i alternativan smeštaj (koji bi, pretpostavka je, obezbedio Egipat).“

Prema podacima HRW, egipatska vojska je između 2013. i 2014, srušila najmanje 540 kuća. Većina se nalazila do 500 metara od granice, dok su neke bile i više od kilometra udaljene od granice. Između 25. oktobra 2014. i 15. avgusta 2015, analiza fotografija iz satelita pokazala je da su vlasti uništile još najmanje 2.715 kuća. Egipat je srušio najmanje 3.255 kuća za stanovanje i poslovnih zgrada, džamija, škola i bolnica. Na svim srušenim građevinama jasno se vide tragovi rada teških mašina i nekontrolisane upotrebe eksplozivnih sredstava.

Izveštaj HRW otkriva: „Rušenja su počela jula 2013, ali su novinari počeli o tome da izveštavaju tek septembra, opisujući ih kao početak stvaranja bezbednosne zone. Egipatski zvaničnici koji su citirani u medijima tvrdili su da će bezbednosna zona obezbediti nacionalnu sigurnost tako što će sprečiti naoružane grupe, bazirane u Gazi, da krijumčare ratnike i oružje prema Sinaju, čime podgrevaju tamošnje pobune...“

Porodice s kojima je HRW razgovarao rekle su da se Egipatske vlasti nisu konsultovale sa stanovnicima Rafe pre izdavanja rešenje o iseljenju 29. oktobra 2014. i da nisu najavile da će stanovnici morati da odu. Od 11 porodica s kojima je razgovarano, samo pet su unapred znale za nasilno iseljavanje koje predstoji. Kazale su da su ih vojne patrolе obavestile da imaju 36 do 48 sati da odu. Nikada nisu izdavane pisane naredbe. Drugih šest porodica su rekle da nisu bile obavestene, da su o izbacivanju saznale preko medija ili od suseda.

Jedan od stanovnika je rekao da je pokušao da, zajedno sa svojim susedima, organizuje grupnu akciju protiv iseljenja, ali da mu je jedna osoba, koja je imala veze sa vlastima, objasnila da bi u tom slučaju bio uhapšen, proglašen teroristom i da bi izgubio šansu da dobije kompenzaciju. Još dvojica su rekla da su čula za neke druge stanovnike koji su bili uhapšeni i optuženi za terorizam.

Um Mohamad, koja je sa svoje troje dece živela u trospratnoj zgradi koja je pripadala porodici njenog muža, ispričala je kako je 27. oktobra 2014. bila u poseti rođaci koja je živela na skoro 250 metara od granice. Tada je jedan oficir sa desetoricom vojnika došao i kucao na vrata susedne kuće. Um Mohamad je rekla da je oficir kazao staroj ženi koja je otvorila vrata da će joj sutradan srušiti kuću. Kada je ta žena odgovorila da njena porodica tu živi celog svog života, bilo joj je rečeno: „To je to, nema vremena za diskusiju. Odmah nosite svoje stvari.“ Um Mohamad je tada rekla oficiru da mobilni telefoni ne rade, pošto su ih vlasti onesposobile kao deo napora u borbi protiv pobunjenika, i da nemaju načina da jave muškim članovima svojih porodica da dođu i odnesu pokretnu imovinu, na šta joj je rečeno: „Nema problema, miniraćemo kuću sa svim onim što je unutra, ne morate ništa da odnesete.“ Stara žena je onda rekla: „Vi nas izbacujete iz naše domovine,“ a odgovor je bio: „Idite i tražite drugu domovinu. Ni reči više. Sutra dolazim da srušim kuću.“ Nekoliko dana kasnije bilo je odsečeno snabdevanje strujom i vodom, kao i fiksni telefoni, rekla je Um Mohamad, a i radnje u okolinu su bile zatvorene. Pet dana kasnije vojska je došla i najavlila rušenje, a dva dana kasnije je to i obavljeno.

Ovo je samo još jedan primer kako se svet ne osvrće na represivne mere kojima su Palestinci izloženi od strane svoje braće Arapa. Kada je Egipat srušio srušio veliki broj kuća u Rafi, a to je

navodno bio deo borbe protiv terorizma, niko nijednu reč nije rekao protiv Egipćana. Nikoga nije bilo briga bar da pogleda šta se događa.

Sada, kada Izrael pokušava da demontira terorističku grupu čiji je primarni cilj eliminacija Izraela, Bajdenova administracija i mnogi iz međunarodne zajednice kažu da su „zgroženi“. Ako bi zaista želeli da pomognu Palestincima, mogli bi da počnu sa tužbama protiv Egipta i arapskih država u regionu, koje, tokom mnogih decenija, okreću leđa Palestincima, a plaćaju arapskim vladama milione da bi nastavile da se prema Palestincima ponašaju odvratno.

© 2024 Gatestone Institute. All rights reserved. The articles printed here do not necessarily reflect the views of the Editors or of Gatestone Institute. No part of the Gatestone website or any of its contents may be reproduced, copied or modified, without the prior written consent of Gatestone Institute.

Basam Tawil (Bassam Tawil je Arapin, musliman, koji živi na Srednjem istoku.)

14. maj 2024

Koridor Filadelfija

Džek Valis Simons

Izraelofobija (4)

*Najnovija verzija jedne od najstarijih
mržnji i šta činiti tim povodom*

Izdavač Constable, Great Britain, 2023

Roksani i našoj deci

Politička pesma jedne generacije

Na vrhuncu njegove političke karijere, više od dve trećine studenata na britanskim univerzitetima podržavalo je Džeremija Korbina. Prošlo je nekoliko godina od kako je ostatak britanskog glasačkog tela prilikom glasanja odbacio starog socijalistu. Međutim, ostavština kulturalne promene kojoj je on bio uzor i dalje se oseća. Bio je izabran za lidera Laburista kao dinosaurus stare levice koji je postao punoletan u vreme Hladnog rata, usred CND pokreta (kampanja za nuklearno razoružanje) i na ivicama marksističkog aktivizma. Godinama je bio kolumnista lista *Morning Star* koji je bio na liniji manifesta Komunističke partije Britanije; imao je veze i sa listom sovjetske propagandne agencije 'Sovinformbiro', *Soviet Weekly*, koga je izdavala sovjetska ambasada u Londonu. Njegova politika je ostala statična celog njegovog odraslog života. Ipak, politička baza mu je bila britanska ultra-progresivna omladina. Korbinove kampanje su bile mešavina staromodnih demonstracija i zdravorazumskog Internet aktivizma njegovih sledbenika, i to je delovalo nekoliko godina: godine 2017. izazvao je radikalni 'omladinski zemljotres' kada se pojavio na bini 'Wirral Live' rok festivala. Hiljade mladih su mu vikale „Oh, Džeremi Korbin“, a većina je bila tri puta mlađa od njega. *Guardian* je to opisao uz ukrase kao „političku pesmu generacije“. I starije i mlađe generacije bile su zaražene izraelofobijom.

Isti fenomen se, kao u ogledalu, pojavio s druge strane Atlantika u liku Bernija Sandersa koji sebe opisuje kao 'demokratskog socijalistu'. Kandidovao se za nominaciju za predsednika na radikalnoj platformi levičarske reforme. Tokom predsedničke trke 2020. godine uz sebe je imao podršku većine demokrata ispod trideset godina, koji se nisu sećali Hladnog rata, ali su veoma osetili posledice finansijskog kraha 2008. Sanders, koji se 'solidarisao' sa Korbinom 2019. godine, i sam je privukao oblak izraelofobije, uglavnom zahvaljujući istaknutim likovima iz svog tima. Njegov lični stav o Izraelu je daleko ulevo od meinstrima Demokrata; izjavio je da bi američku vojnu pomoć toj zemlji uslovio njenim ponašanjem, i napao Benjamina Netanijahu kao „rasistu“.

Sandersovu ostavštinu gaje aktivisti kao što su Linda Sarsur (Sarsour), radikalna anti-cionistkinja koja podržava bojkot jevrejske države i grupa 'Squad' (brigada) mladih kranjnjeh levih političara

koje ujedinjuju harizma, progresivni principi i odvratnost prema Izraelu. Korbin i Sanders možda silaze sa političke pozornice, ali mešavina tradicionalnog socijalizma i politike identiteta koji ih održavaju na površini digitalno pokretanog talasa nije nestala. Zajednički sadržalac je uloga žrtve; dok staromodni marksisti vide društvo kao borbu moćnih kapitalista i ugnjetenih radnika, mladi posvećenici u politiku identiteta vide borbu između privilegovanih klasa i bespomoćnih manjina. Obe te generacije projektuju na Izrael sve ono što mrze.

Mnogo govori to što ljudi koji najviše pene kada se radi o jedinoj demokratiji na Srednjem istoku, obično imaju simpatija za autokratije Rusije, Irana i ubilačkog režima u Damasku, koji su svetu doneli mnogo veća razaranja i mnogo više smrti. Korbina su uvek iznova nazivali Putinovim 'korisnim idiotom' jer je blago reagovao na ruske pokušaje ubistava, jer se protivio NATO-u i držao govor na ruskom propagandnom događaju u Nju Jorku dok, su Putinove trupe napadale Ukrajinu.

Prisustvovao je proslavama koje su obeležavale brutalnu iransku revoluciju, lamentirao što ta teokratija trpi 'demonizaciju', i često nastupao na iranskoj televiziji. Marta 2023. godine objavljeno je da je tokom opakog građanskog rata u Siriji 2011. godine ubijeno oko 600.000 ljudi, od kojih 307.000 civila; invazija na Irak, koju su predvodile SAD, donela je 601.000 žrtava samo između 2003. i 2006. godine. U poređenju s tim, statistika iz 2021. pokazuje da je tokom cele sedamdesetpetogodišnje istorije Izraela, ukupno stradalo oko 86.000 Arapa u raznim sukobima. Pa ipak je Korbinov bes, i bes njegovih kolega u SAD i po celom Zapadu, uglavnom je upravljen ka jevrejskoj državi. Čak je postalo opšte mesto poređenje jedine demokratije na Srednjem istoku, u kojoj nema logora smrti, sa Hitlerovim Trećim rajhom.

To je samo jedna među gadnim klevetama koje mnogi levičari upravljaju ka jevrejskoj državi. Ona je upadljivo, transparentno, lažna. Nesumnjivo u priči o Izraelu ima mnogo nepravdi i sukoba, ali je palestinska populacija narasla sa manje od jednog miliona 1948. godine, na više od pet miliona danas. Da je Izrael ikako, bilo kako, pokušao da izvrši genocid, to bi se svakako pokazalo jako nespretno izvedenim. Oni koji upućuju takve optužbe su na čudan način nesvesni da time vređaju žrtve u Ruandi, Darfuru, Bosni, Kambodži, a naravno i žrtve Holokausta. Na tom zgusnutom polju optužbi, optuživati Jevreje da su počinili upravo one zločine od kojih su sami stradali, jedna je od najneukusnijih navika izraelofobije. Međutim, strateška vrednost poređenja je očigledna. Da je nacizam predstavljao zlo jedna je od tvrdnji sa kojim bi se složio skoro svako na Zapadu, kao i da je Holokaust bio jedan od malog broja zločina koji sve grane politike osuđuju. Ne samo da guranje Izraela u istu kategoriju kojoj je pripadao Treći rajh podrazumeva da oba režima zaslužuju istu sudbinu, već nudi i uživanje u poetskoj pravdi ideje da

su se Jevreji pretvorili u svoje ugnjetače. Ima mnogo crteža i karikatura na kojima su Izraelci prikazani kao veseli nacisti. Neki od izraelofoba, pijani od sopstvene retorike, čak uspeavaju da umanje ili poreknu Holokaust, dok istovremeno optužuju Jevreje da upravo to isto rade Arapima.

Ima raznih tvrdnji, sve otkaćenijih od onih prethodnih. Gosti na BBC programima su izjavljivali da jevrejska država nema sopstvenu kulturu, već da je „preuzima od originalnih naroda“. Mosad je optužen da je 'infiltrirao' ajkulu u Crveno More, i da je ona pojela jednu nemačku baku. Prilikom nedavnog kraljičinog jubileja, savet Nelsona, Pojas Lankašir, starog grada sa 29.000 stanovnika, 4.500 kilometara udaljenog od Jerusalima, istakla je palestinsku zastavu umesto zastave Britanije. Nema demokratije na svetu koja je više na meti. A nema ni diktature.

Uprkos svemu tome, levičarski klevetnici Izraela često tvrde da optužbe za antisemitizam postoje samo da bi utišale neslaganje pro-Palestinaca. Neki tvrde da je Korbin – koji je napisao usijani predgovor za knjigu koja tvrdi da evropske finansije kontrolišu „ljudi iz jedne posebne rase“ – bio žrtva kampanje ocrnjivanja jer se usudio da govori u ime potlačenih. Kao što je romanopisac Hauard Džejkobson (Jacobson) odgovorio: „Oni koji kažu da ne bi trebalo da napadamo anticionizam i antisemitizam, trebalo bi da prestanu da upotrebljavaju rečnik srednjevekovne mržnje prema Jevrejima i da prestanu da kleveću Izrael.“

Titanski neuspeh

Godine 2022. počelo je prikazivanje filma *Jedanaest dana u maju*. To je film o sukobu u Gazi prethodne godine, a narator je Kejt Vinslet (Winslet). Film na vrlo emotivan način ispituje pogibiju šezdeset mladih Palestinaca, ali nema reči o pretnjama upućenim Izraelu. Ljudi su ubrzo počeli da uviđaju da postoje netačnosti. Prema dobijenom tekstu, Vinslet kaže da je Izrael „natovario svoje borbene avione bombama i raketama“ pošto su „plastične flaše“ bačene na snage bezbednosti u Jerusalimu, i pošto je samo sedam raketa ispaljeno iz Gaze. Istina je da je Izrael preduzeo vojnu akciju protiv meta gde se nalazio Hamas, pošto je ispaljeno 76 raketa prema civilnoj populaciji u Izraelu. Film uopšte ne pominje 4.360 raketa koje su ispaljene tokom sukoba, niti trinaest Izraelaca koje su te rakete ubile. Dalje, sedmorica mladih Palestinaca iz grupe ubijenih stradali su zapravo kada je jedna od Hamasovih raketa greškom pogodila Gazu, dok su nekoliko drugih nepunoletnih osoba bili borci koji su stradali kada su zajedno sa ostalim, punoletnim militantima, napadali borce IDF-a. Cela stvar je počela da liči na nameštaljku.

Kako je to moglo da se dogodi? Bilo je znakova koji su ukazivali da je situacija drugačija. Ugledni britanski režiser Majkl Vinterbotom (Winter-

bottom) nije putovao u region da bi snimio film. Umesto toga, on se oslonio da će Mohamed Savaf (Sawwaf), čovek iz Gaze, obezbediti materijal sa terena. Tu se zaplet zgušnjava. Savaf, koji se vodio kao ko-režiser, na društvenim medijima je slavio lansiranje raketa na civilne ciljeve i tvrdio da mapa Palestine treba da ide „od mora do reke“, što je šifra za demontiranje Izraela. Još gore, ispostavilo se da mu je Hamas dodelio nagradu za „suprotstavljanje cionističkom narativu“. Da li je onda čudo što film nije bio sasvim nepristrasan?

To nas dovodi do drugog pitanja. Kako su Vinslet, a naravno i Vinterbotom, postali oružje u tom očigledno propagandnom projektu? Kada su kontroverze izbile na površinu, Vinslet se branila da ona ništa o tome ne zna. „Nikada nisam pomislila da bi moje učestvovanje moglo da bude protumačeno kao da uzimam stranu tačnog i netačnog u jednom od najtragičnijih i najupornijih sukoba na svetu,“ rekla je ona. „Rat je tragedija za sve strane koje učestvuju u njemu. Deca nemaju glasa u sukobu. Jednostavno sam želela da im pozajmim svoj.“ Nema razloga da se sumnja u namere te glumice, niti u njenu naivnost. Pretpostavka je da film koji zastupa jednu stranu nije kod nje aktivirao nikakav znak za uzbunu, čak i kada je u studiju izgovarala očigledne neistine. Pretpostavka je da se njoj nije činilo da tu nešto nije u redu. Zapravo, izgleda da se sve činilo kao da je u redu.

Daleko od toga da je Vinslet jedini progresivac koji je nesvesno postao oružje u odbrani Hamasove agende. Na vrhuncu tog vojnog sukoba 2021. godine, *New York Times*, američki levičarski list, objavio je na naslovnoj strani užareni tekst sažaljenja za šezdeset i četiri mlade palestinske žrtve. (Odbio je da primeni isti tretman prema brojnim kurdskim žrtvama opakog turskog napada, ili prema 'velikoj ofanzivi' Kraljevskog vazduhoplovstva u Iraku – i jedno i drugo se odigralo otprilike u isto vreme kada i pomenuti sukob u Gazi.) Pod naslovom koji nas podseća da su oni „Bili samo deca“, stranicom dominira niz dirljivih fotografija mladih lica. U članku 'Gray Lady' (Siva dama), ime pod kojim je prečasna novina poznata, obaveštava čitaoce da su „oni želeli da budu lekari, umetnici i lideri“. Ipak su se ponovo provukle netačnosti. Ispostavilo se, kao što je bio slučaj i sa filmom u kome je Vinslet učestvovala, da je najmanje deset žrtava čije su se fotografije pojavile u *New York Times*-u stradalo od Hamasove rakete koja je pala u Gazu, a da su najmanje dvojica učestvovali u napadima. Kao da to nije bilo dovoljno, list je čak iskoristio i fotografiju snimljenu šest godina ranije, na kojoj je devojkica umotana u *kefiju* koja je pogrešno predstavljena kao jedna od žrtava. Čini se da je njihovo divljenje prema izraelofobnoj priči navelo najpoštovanije urednike u SAD da odstupe od osnovnih novinarskih standarda.

Bilo je mnogo takvih slučajeva. Jedan od najupadljivijih dogodio se 2002. godine. Pošto je trideset jevrejskih civila ubijeno u samoubilačkom bombaškom napadu u hotelu u Nataniji tokom praznika Pesah, izraelske snage su napale teroriste na Zapadnoj obali u gradu Dženinu, gde je došlo do krvave bitke. Britanska štampa je penila od besa. „Monstruozni ratni zločin koji je Izrael dve nedelje pokušavao da zataška konačno je izašao na videlo,“ urlao je list *Independent*. Njegov dopisnik, Fil Rivs (Reeves) je zasnovao svoj izveštaj na svedočenju jednog jedinog očevica, Kamal Anisa, koji je izvestio da je video izraelske vojnike kako „gomilaju trideset tela ispod polurazrušene kuće. Kada su sve naslagali, buldožerom su srušili kuću preko leševa. Onda su zemljište poravnali tenkom“. List *Daily Telegraph* je ponovio istu priču. *Guardian* je objavio emotivni uvodnik u kome je uporedio operaciju u Dženinu – u kojoj je stradalo 53 Palestinaca i 23 Izraelaca – sa zločinom '11. septembra' u kome je stradalo skoro 3000 ljudi. Korespondent lista *Times of London*, Đanin di Đovani (di Giovanni), ključala je na sličan način. „Retko sam u svojoj deceniji dugoj karijeri ratnog izveštača... videla tako namernu destrukciju, takvo nepoštovanje ljudskog života,“ pisala je ona. Ali ni ona, a ni bilo ko drugi, nije mogla to da vidi. I nikada nikakva izvinjenja nisu bila objavljena.

Hamas u medijima

U vremenu društvenih medija lažne vesti sve vreme lete na sve strane. Na italijanskom Facebook-u je viralna fotografija bebe koja pati od Sturge-Weber sindroma, teške i bolne kožne bolesti, pogrešno prikazana kao dokaz izraelske brutalnosti, dok je Twitter snimak Palestinca koji u medicinskom trening programu koristi veštačku krv i šminku iskorišćen kao dokaz složenog pokušaja da se nasamare mediji. Ali Facebook i Twitter nisu *New York Times*, *Times of London* ili *Daily Telegraph*; anonimni doprinosi nisu Kejt Vinslet.

Nisu samo najpoznatije liberalne novine na svetu i jedna od najprepoznatljivijih glumica na svetu, iskorišćeni kao oružje. Supermodel Bela Hadid je tvrdila da je „Izrael uleteo u palestinski izbeglički logor i masakrirao devet ljudi, uključujući i jednu staricu,“ dok istina glasi da je to bila protivteroristička akcija u kojoj je ubijeno sedam vojnika Hamasa i Islamskog džihada. I kako zaboraviti BBC-jevu glavnu vest dana: „Palestinac upucan i ubijen pošto je u Jerusalimu stradalo dvoje ljudi,“ kao da je najgore to što je izraelska policija ubila poludelog dvostrukog ubicu? Cinjenica da izraelofobna propaganda može da stekne toliko uticaja, čak i kod navodno objektivnog BBC-ja, mnogo govori o njenoj sveprisutnosti. Ponekad je suptilna, ponekad manje suptilna, ali je prečesto prisutna. Malo je, ako ih uopšte ima, novinara i slavnih ličnosti koji su namerno pristrasni. Međutim, pod teretom sop-

stvenih pretpostavki, kada ne uspeju da održe nepristrasnost, oni obično greše u istom pravcu.

Osobi koja je zaražena izraelofobijom, svaka dobra vest o toj zemlji izgleda veoma sumnjiva. Ako se prelistaju priče o jevrejskoj državi u listu *Guardian*, pokazaće se da su uglavnom negativne, mnogo negativnije nego o bilo kojoj drugoj državi. Čini se da Izrael ne može da učini bilo šta, a da ne bude od strane aktivista optužen da 'zataškava' sukob. Ako se u Izraelu održava biciklistička trka, onda je to 'zataškavanje pomoću sporta'; ako se promovišu ekološki aspekti ili zdrave dijete, onda je to 'eko-zataškavanje' ili 'vegan-zataškavanje'; gej demonstracije su 'pink zataškavanje'; promocija prava žena je takođe 'zataškavanje'; čak je i proizvodnja vina 'zataškavanje vinom'. Ako ne treba da održavaju sportske događaje, da podržavaju gej pokret i rade u korist prava žena, da se brinu o planeti, jedu vegan hranu ili prave vina, na šta bi Izraelci trebalo da troše vreme? Ako na Guglu potražite spisak svih tipova 'zataškavanja', ustanovićete da mržnja isijava sa ekrana. Izraelofobna mašta dozvoljava toj zemlji da postoji samo kao ugnjetačka aparthejd autokratija, a ne kao stvarno i složeno mesto koje ima svoju istoriju i kulturu, sopstvene sportove i hranu, sopstveni moral i nemoral, sopstvene svetle i mračne strane. Još jednom: izraelofobija je prepoznatljivo prepakiranje staromodnog antisemitizma. To gađenje prema Jevrejima koji bi samo da žive svoj život, vekovima je bilo i ostalo opšte mesto. Egzistencijalni filozof Žan Pol Sartr (Sartre) je 1948. godine pisao: „Jevrejin, kaže antisemita, je kompletno loš, kompletno Jevrejin.“

„Njegove vrline, ako ih uopšte ima, prelaze u poroke samim tim što su njegove; rad koji potiče iz njegovih ruku obavezno nosi njegov znak. Ako gradi most, taj most, pošto je jevrejski, loš je od početka do kraja. Ista stvar koju rade Jevrejin ili hrišćanin nema isto značenje, pošto Jevrejin kontaminira sve čega se dotakne, kroz taj svoj odvratni kvalitet za koji ne znam šta je... Ako ćemo precizno, Jevrejin kontaminira i vazduh koji diše.“

Znajući sve to, terorističke grupe pokušavaju da primame liberale da se stave u službu njihove stvari korišćenjem jezika i tema pokreta za društvenu pravdu i oni tako postaju Trojanski konji. Januara je nemački državni emiter 'Deutsche Welle', politički situiran u levi centar, bio prinuđen da se izvinjava pošto je prikazao intervju sa Hazemom Kasemom, portparolom Hamasa. Razlog: Kasem je predstavljen kao ugledni komentator. U to vreme je Benjamin Netanijahu upravo formirao koalicionu vladu u koju je ušlo nekoliko verskih šovinista i krajnje desnih ideologa, čime je izazvao konsternaciju kako u Izraelu, tako i u jevrejskim zajednicama u svetu. Hamasov portparol je iskoristio rovitu situaciju. Milionima nemačkih gledalaca je objasnio da je izraelska nova vlada „teroristička, fašistička i rasistička kao nikada ranije“. I sada je Hamas zabrinut zbog terorizma, fašizma i

rasizma? Ta ironija oduzima dah. Kada jedan zvaničnik represivnog islamističkog režima kao oružje koristi reči koje su u trendu da bi ocrnio jednu demokratiju, onda je to vrhunski primer *hucpa* (jidiš: *bezobrazluk - prim.prev.*). Još je neverovatnije da nemački državni medija servis ozbiljno shvata terorističkog glasnogovornika. Tu se, u realnom vremenu, dogodilo unakrsno oplodavanje zapadnih liberala i islamističkih fanatika.

Ponižavajući spektakl u kome su progresivci sa Zapada u savezu sa najfanatičnijim, najrasističkim islamističkim grupama na svetu, postao je karakteristika krajnje levice. Ne treba tražiti dalje od Korbina, koji je prisustvovao polaganju venaca u čast mrtvim teroristima. U bilo kojim drugim okolnostima režimi, koji nameću šerijatski zakon, koji pucaju na civile i izvode atentate pomoću bombaša-samoubica, koji ubijaju homoseksualce i zatvaraju i muče sopstvene sunarodnike, bili bi smesta osuđeni od strane levice. Ali ne i kada su naspram Jevreja.

Skroz belo

Istorija pokazuje da se Izrael ne uklapa u paradigmu kavkaskog imperijalističkog ugnjetača koga progresivni aktivisti toliko mrze. Tačno je da su osnivači Izraela živeli u vreme kada je kolonijalizam bio prihvatljiv i da su mnogi delili određene paternalističke stavove sa Britancima i evropskim zidarima imperija, ali se sličnosti tu i završavaju. Britanija, na primer, nije imala nikakva predačka potraživanja od Indije. Britanci nisu bili progonjena dijaspora, nisu bili zatvarani u žice, terani da rade do smrti, nisu bili streljani, ubijani gasom i podvrgavani pseudo-medicinskim eksperimentima tokom najgoreg genocida koji je svet ikada video. Britanci nisu čamili dve hiljade godina u tuđim zemljama, čuvali svoju kulturu i žudeli da se vrate u svoju domovinu. Graditelji britanske imperije nisu imali nameru da dele zemlju sa njenim drugim stanovnicima, kao što su cionisti nameravali, već su nameravali da vladaju nad njima. A kolonijalni zločini koje su Britanci počinili, kako po veličini tako i po osetljivosti, neuporedivo nadmašuju i najgore ponašanje bilo koga od jevrejskih pionira. Jevrejska milicija koja se borila protiv britanskih mandatnih trupa u Palestini, sebe je videla kao domorodačko stanovništvo koje pokušava da otera kolonijalne okupatore. I nisu samo Jevreji tu stvar videli tako. Kada su 1946. jednog od članova podzemnog jevrejskog pokreta otpora uhvatili Britanci i za kaznu ga bičevali – što je ponižavajuća kolonijalna kazna – njegovi drugovi su kidnapovali dvojicu britanskih oficira i podvrgli ih istom postupku. To je smatrano izvorom ohrabrenja i podizanja morala naroda koji su živeli pod jarmom britanske imperije u celom svetu. „Dobili smo čestitke od Iraca, Amerikanaca, Kanađana, Rusa, Francuza,“ napisao je izraelski premijer Menahem Begin u svojim sećanjima na vreme kada je bio vođa po-

kreta otpora. „Naša braća Jevreji u celom svetu ispravili su leđa. Posle mnogih generacija poniženja bičevanjem, bili su svedoci epizode koja je povratila njihovo dostojanstvo i samopoštovanje. Crni Afrikanac i kineski *kuli*, koji su dugo poznavali bič, takođe su podigli glave, veselaći se onome što smo učinili.“ Jedne francuske novine su objavile crtež na kome uplašeni britanski vojnik drži šlem preko svoje pozadine.

U današnje vreme, međutim, progresivni aktivisti imaju slab izbor kojim bi zadovoljili svoju potrebu za ciljem. Zapadne imperije su se urušile; homoseksualni odnosi su široko prihvaćeni na Zapadu; najvažnije bitke za seksualnu i rasnu jednakost već su dobijene. Voditi kampanju protiv tzv. 'Mikro agresija', protiv pogrešnog polnog određivanja ili za pravo na korišćenje toaleta, neće od aktiviste stvoriti Rozu Parks, Mahatmu Gandija ili Emerin Parkharst (Parkhurst). I tako: zažmuriti na jedno oko pa demonizovati Izrael kao bele suprematiste, kolonijalnu silu koja održava aparthejd, pomešati stare pretpostavke o jevrejskim finansijerima i cionističkom lobiju i eto svrhe za koju se vredi boriti.

Levici, namernoj da svrgne ugnjetačke strukture moći, kodirani antisemitizam je oduvek bio privlačan. Međutim, u svetu politike identiteta Jevreji ne mogu lako da se smeste u panteon rasa i žrtava. Jevrejstvo, koje se u familijama prenosi s generacije na generaciju, ima snažnu rasnu komponentu (to može da se potvrdi genetikom), ali su joj granice porodne pošto svako može da mu se pridruži kroz versku konverziju. Da li su Jevreji beli? Najmanje 20% Jevreja, i oko polovina stanovnika Izraela, jesu srednjeistočnog ili severnoafričkog porekla. Nacisti su čak i one koji su kavkasko/bele pojave smatrali antitezom onog što je arijevsko. Da li su Jevreji privilegovani? S jedne strane, oni su pretrpeli jedan od najgorih genocida u istoriji sveta, naročito evropski Jevreji, koji su beli. Uspostavljanje Izraela izazvalo je mnogo više jevrejskih nego palestinskih izbeglica. Podaci koje britanska policija daje, govore da, čak i u modernoj Britaniji, Jevreji imaju pet puta veću šansu da budu meta mrzilačkih napada nego bilo koja druga grupa. S druge strane, Jevreji u dijaspori – kao i indijske i kineske zajednice – često pripadaju srednjoj klasi, sa čvrstom porodičnom strukturom i zahtevnim obrazovanjem. To vodi do relativno povoljnijeg imovinskog stanja. Antisemitski stereotip o bogatim i moćnim Jevrejima koji kontrolišu međunarodne poslove, našao je novo uporište kada se Izrael promenio i umesto šugavog prebijenog kućeta postao regionalna supersila.

Sve rečeno stavlja rasne aktiviste u nezgodan položaj: ne mogu da smeste Jevreje ni među bele ni među ne-bele, ni među privilegovane niti među ugnjetene. Zbog toga zamagljuje ono što vide i odlučuju da su Jevreji beli i privilegovani. Zapravo, u ovim vremenima u kojima 'belo' budi negativne asocijacije, Jevreji se često smatraju 'beljim

od belih', pa im se ponovo dodeljuje posebna kategorija. Mark Vinston Grifit (Griffith), izvršni direktor 'Black Movement Center' (Centar crnačkog pokreta), neprofitne crnačke grupe u Crown Heights-u, u Njujorku, rekao je da je jevrejstvo „forma skoro hiper-belog“. Sledeći dvostepeni mehanizam po kome demonizacija potvrđuje destrukciju, Grifit je dodao da „hiper-belo“, a ne antisemitizam, objašnjava zbog čega Jevreji bivaju napadani na ulicama Bruklina.

Tokom BLM ('Black Lives Matter' – Životi crnaca imaju vrednost) protesta, pokušaji da se Jevreji ubace među sile bele opresije (Jewish-privilege Twitter hashtag) nisu uspeli jer su Jevreji poštovali priče o progonima koje su njihove porodice trpele. Međutim to nije sprečilo da nekoliko BLM demonstracija prerastu u otvorenu izraelofobiju i mržnju prema Jevrejima. Još 2014. godine, tokom nemira koji su sledili ubistvu jednog crnca u Fergusonu, u državi Misuri, demonstranti su pevali „od Fergusonu do Palestine, okupacija je zločin“ i nosili transparente na kojima je pisalo 'Ferguson je Palestina'. Kada je 2020. godine ubijen Džordž Flojd (Floyd), jevrejske radnje su napadane i uništavane, po sinagogama je sprejom ispisivano „Free Palestine“ (slobodna Palestina) i „Fuck Israel“, statua švedskog diplomate koji je spasavao Jevreje u Mađarskoj od nacista bila je oskrnavljena antisemitskim sloganima, dok su se pričicale mračne teorije zavere o tome kako Izraelci treniraju rasističku američku policiju. U Francuskoj su se tokom BLM demonstracija čuli povici „prljavi Jevreji“, što je bio eho antisemitskih pesama koje su punile ulice tokom afere Drajfus jedan vek ranije. Ukratko, računali se Jevreji kao ne-beli, beli ili hiper-beli, privilegovani ili ugnjeteni, kolonizatori ili domorodačko stanovništvo, to je postalo stvar 'Šredingerovog Jevrejina': etiketa se menja zavisno od agende. A kada se radi o pokretu za društvenu pravdu, ta je agenda bez izuzetka neprijateljska prema njihovoj nacionalnoj državi.

U svoje vreme su sovjeti stavili tradicionalni antisemitizam van zakona, ali su dozvolili da mržnja divlja u formi 'anti-cionizma'. Slično tome, konačni trik pokreta za društvenu pravdu je da fanatizam umota u političku opravdanost, dozvoljavajući time da se aktivisti odreknu antisemitizma koji ih, istovremeno, animira. Možda je tabu reći da Jevreje treba iskoreniti, ali zahtev da Palestinci budu slobodni 'od reke do mora' u sebi nosi auru moderne vrline. Jezik je važan. U svom eseju iz 1945. *Antisemitizam u Britaniji*, Orvel se setio „mladog intelektualca, komunista ili umalo komunista“, koji kaže: „Ne, ja NE volim Jevreje. Nikad to nisam krio. Ne mogu da ih smislim. Ali pazite, naravno da nisam antisemita.“ Skoro osamdeset godina kasnije – upadljivo je kako se malo toga promenilo.

Ono što se promenilo je stepen do koga Jevreji na političkim marginama mogu da budu korišćeni da bi se pojačala izraelofobija. Ranije, dok je antisemitizam imao korene u rasi, to je bilo teže izvodljivo. Teže je bilo biti antisemita kad si i sam neodvojivi deo mete koju gađa predrasuda. Kada se stari fanatizam krišom uvukao u geopolitiku, pred Jevrejima se pojavila mogućnost da se odmaknu od smrtonosne zone tako što će denuncirati Izrael. To naravno nikada ne uspeva do kraja. Kada se podvuče crta, ne radi se tu o nevolji Palestinaca, već o jevrejstvu jevrejske države. Žabotinski je to ovako objasnio: „Nas ne mrze zato što nas okrivljuju za sve, već nas okrivljuju za sve zato što nas ne vole.“ Međutim, za neke Jevreje-progresivce izraelifikacija antisemitizma sigurno predstavlja olakšanje. Sada imaju opciju da sebi omoguće ulaz u svoj politički milje putem auto-denuncijacije, putem usvajanja neizbežnog načela tvrde levice, ali ipak visoko podignutih svojih jevrejskih glava. Oni mogu da uzdignu glave čak više od svojih nejevrejskih drugova, jer za sam pokret predstavljaju veliku vrednost.

To se moglo videti tokom Korbinovih godina, kada su se jevrejske radikalne kampanjske grupe okupljale oko stare socijalističke zastave. Istaknuti aktivista u borbi za ljudska prava, Kenet Rot (Roth) – čiji je otac bio jevrejski izbeglica koji je uspeo da pobegne pred nacistima – bio je jedan od onih koji su skočili u odbranu Korbina. Rot je kritikovao jevrejsku državu koristeći izrazito gadne termine i učestvovao u kampanji za bojkot Izraela. U kontroverznom pismu koje je poslao listu *New York Sun*, on je napisao: „Oko za oko – ili, u ovom slučaju tačnije – dvadeset očiju za jedno oko, možda može da bude moralno načelo nekog primitivnijeg pokreta. Ali to nije moralno načelo međunarodnog humanitarnog zakona.“ Novine su odgovorile nazivajući tu napomenu „ljagom bačenom na samu jevrejsku veru,“ i „ignorancijom koja oduzima dah“. Dalje je dodato: „Reći da je judaizam 'primitivna' religija je nekompatibilno sa savremenim moralnim načelima... to je osnova antisemitizma.“

Pre osnivanja Izraela moglo je da bude rasprava o tome da li je cionistički projekat pogrešno zamišljen. Bilo je sukobljenih frakcija na obe strane. Međutim, sada kada je ta država stvarna, anti-cionistički stav podrazumeva uništenje jedne žive zemlje time što se njeno 'pravo na postojanje' dovodi u pitanje. Kuda bi trebalo da ode devet miliona Izraelaca? Jedna je stvar ako se žena odluči na abortus, sasvim druga ako se ubije dete koje je poraslo. Niko ne dovodi u pitanje pravo žive osobe na postojanje. Niko ne dovodi u pitanje pravo bilo koje zemlje – osim Izraela – da postoji, čak i ako su to SAD ili Australija ili Južna Afrika, čiji su temelji nastali na pravom kolonijalizmu, etničkom čišćenju i genocidu.

U odnosu na anti-cionizam postoji i ne-cionizam, stav koga se drže mnogi Jevreji koji pripadaju mekoj levici. Izraelofobija ume da se očese o Jevreje koji žude za potvrdom svoje valjanosti. Oni kažu: „Izrael nije moj problem,“ što znači: „Ne želim da Izrael postane moj problem“; i završavaju time što sami osuđuju svoju domovinu. To jako podseća na klinca koji se ruga samom sebi pre nego što bi drugi mogli da mu se narugaju. Ako je to ulaznica u društvo bigota/fanatika, tužno je videti koliko je onih koji to smatraju prihvatljivom cenom. U nedavnom intervjuu o antisemitizmu, jevrejski glumac Stefan Fraj (Fry) je rekao: „Ja nisam stanovnik Izraela. Treba li da vam kažem koliko sam žalostan što su Palestinci podvrgnuti tako strašnom tretmanu? I koliko prezirem naselja na Zapadnoj obali? Od svojih nejevrejskih sugrađana Britanaca ne očekujem da se izvinjavaju zato što je Putin belac.“

Frajove napomene stvaraju sliku o jevrejskoj državi koja ugnjetava Palestince, otima im zemlju i može da se poredi sa Putinovom Rusijom. Naravno da je sasvim razumno neodobravati „naselja na Zapadnoj obali“, ali kada tvoju domovinu ocrnjuju i napadaju na nefer način, ne bi li bilo ispravno reći nešto u njenu odbranu? Insistirajući umesto toga na svojoj nedužnosti u pogledu gadnih nedela koje Izrael čini, Fraj uspeva samo da prizna i pokaže koliko je sam ružan. Rezultat je da je ušao u izvrnut svet: u intervjuu na temu antisemitizma, umesto da ustane protiv izraelofobije – koja je svakako naj-upadljiviji izraz antisemitizma u današnjem svetu – on sebe nudi kao alibi, dobrim delom doprinoseći poređenju sa Putinom.

Taj intervju je vodio Dejvid Badiel (Baddiel) 2022. godine. Teško da je moguće optužiti autora bestselera *Jews don't Count* (*Jevreji se ne računaju*) za izbegavanje okršaja. Ali kada dođe do Izraela, on naglašava svoj nedostatak povezanosti sa tom zemljom i to koristi da bi zbunio mrzitelje. „Ne marim za tu zemlju više nego za bilo koju drugu zemlju, a pretpostaviti da mi je stalo do nje jeste rasizam,“ piše on u svojoj knjizi. „Neću da kažem da Izrael nije učinio mnogo toga zbog čega bi trebalo da se stidi. Ali vidite ovo: ja nisam odgovoran za ta dela, a od mene očekivati da osećam da jesam, jeste rasizam.“

Kako Fraj tako i Badiel uopšte ne pokušavaju da odbrane zadivljujuće aspekte te zemlje. Međutim, u njegovom slučaju to je taktika. Znači, kada ga napadaju oni koji mrze jevrejsku državu, on je spreman da izbegne udarac koristeći jednostavan odgovor: „Baš me briga za jebeni Izrael. Ali me je jako briga kada se pojavi antisemitizam.“ U svojoj knjizi on ide i dalje. „Ja nekako mislim: jebesh Izrael,“ piše on. Usledile su snažne reakcije dela jevrejske zajednice, ali za Badiela je to način da izraelofobi izgube metu. „To toliko podriva napad: 'Žališ se na antisemitizam? To je zato što si saučesnik Izraela', sranje koje umnogome podupire razgovor koji vode pripadnici progresivne levice,“

rekao mi je on. „Time sam stekao glavno oružje, pa sam mogao da govorim o antisemitizmu na način na koji neki Jevreji ne mogu.“

Iz nekog razloga Izrael nije blizak Badielovom srcu koliko je blizak većini Jevreja. Umesto toga, njegovo je iskustvo centrirano na egzistenciju u dijaspori. U svojoj knjizi on piše: „Ja sam Britanac, Jevrejin – da, ali moj jevrejski identitet je vezan za Gručo Marksa, i Lari Dejvida i Saru Silverman i Filipa Rota i *Sajnfelda* i Sol Beloua i za ukiseljene haringe i *Pesah u Kriklvudu* 1973. i što mi je majka pobjegla od nacista i što sam nosio *jarmilke* u svojoj jevrejskoj osnovnoj školi, a ništa od toga nema nikakve veze sa nekom državom na Srednjem istoku, udaljenom četiri i po hiljade kilometara.“ Izraelska kultura mu ne znači ništa. „Što se tiče mog odnosa sa jevrejstvom, Izraelci i nisu baš mnogo Jevreji,“ nastavlja on. „Suviše su 'mačo', suviše su kruti i agresivni i samouvereni... Jevreji bez *angst*-a (straha), bez krivice. Toliko, uopšte i zaista, nisu Jevreji.“

Dok se čitaju redovi iz Badielove knjige, ima se osećaj da je zamenio Izrael – koji je, kako on ističe, 'četiri i po hiljade kilometara daleko' – sa alternativnom 'Obećanom zemljom' koja je *pet i po hiljada kilometara* daleko. Montaža njegovog identiteta možda uključuje neke britanske scene, ali model za ugled je skroz američki. Možda Badiel, koji je rođen u Sjedinjenim Državama, traži svoje heroje među komičarima i intelektualcima – a njih je bilo manje u Britaniji, ali se meni sve to čini prilično kratkom kukom na koju treba okačiti nečiji jevrejski identitet.

Prvi Jevreji su stigli u Ameriku pre 350 godina, a Izrael je jevrejska domovina najmanje 3.000 godina pre Hrista. Najstariji hebrejski tekst koji je ikada otkriven, napisan je 1.100. godine pre nove ere, i pronađen je na mestu gde je stajala drevna tvrđava Ela, blizu Bet Šemeša, oko 13 kilometara od Jerusalima. Može li se značaj nečega takvog toliko lako odgurnuti u stranu? A Zapadni zid? Ili Plava Sinagoga u Safedu? Ili ruševine Herodove tvrđave na Masadi, gde su stotine Jevreja izvršile kolektivno samoubistvo da ne bi pali Rimljanima u ruke? Ili plodna, raznolika, raznobojna jevrejska civilizacija koja se tako živahno širu po celom modernom Izraelu?

Nema nikakve obaveze da vam se dopada svako poglavlje istorije vašeg naroda. Možda ima Italijana koji ništa ne osećaju kada gledaju Koloseum (mada ne mislim da ima mnogo takvih). Postoji, međutim, jednostavna istina da su Jevreji vezani za jevrejsku državu drevnom vezom, bez obzira da li su građani Izraela ili nisu, ili to osećaju ili ne. Identitet je više od subjektivnog doživljaja. Odbaciti to, znači izdaju više od tri milenijuma sopstvene kulture.

Arapski lideri su to razumeli, pa odavno vode propagandni rat u vezi sa istorijom Izraela. Arheologija je postala temeljno politička stvar. Tokom mirovnog susreta u Kemp Dejvidu 2000. godine,

palestinski lider Jaser Arafat je predsedniku Clintonu održao predavanje krcato istorijskim revizionizmom, tvrdeći da jevrejski hram nikada nije postojao na Brdu Hrama u Jerusalimu. „Ničeg tamo nema,“ insistirao je, pogrešno. „Solomonov hram nije bio u Jerusalimu već u Nablusu.“ Njegov naslednik, Mahmud Abas, uvećao je neistinu pokušavajući da podrije pravo koje Jevreji polažu na sveti grad. Nedavno, maja 2023, on je u UN rekao: „Kopali su ispod al-Akse... svuda su kopali i ništa nisu mogli da nađu.“ Ova dezinformacija se proširila po arapskom svetu, od stranica lista *Al-Džazira* u Saudijskoj Arabiji do međunarodnih konferencija u Emiratima. To se uči na srednjestočnim univerzitetima, naročito na onim koji mirišu na islamizam.

Varijacije te laži su se pojavile na raznim mestima. Na univerzitetu 'Imam Mohamad Ibn Saud Islamic University' u Saudijskoj Arabiji, jedan profesor istorije je objavio rad u kome tvrdi da je hram Kralja Solomona zapravo bio džamija, bez obzira na činjenicu da je Kralj Solomon živio 1.500 godina pre nego što je Prorok Muhamed bio rođen. To se uvuklo i u izveštavanja na Zapadu. Časopis *Time* je 2003. godine saopštio da je Brdo hrama mesto „za koje Jevreji veruju da su tu Solomon i Herod podigli Prvi i Drugi Hram“. Politikolog i autor bestselera *New York Times*-a Dore Gold je rekao: „Arafatu je trebalo samo tri godine kampanje da ubedi vodeći nedeljnik u SAD da postojanje biblijskih hramova u Jerusalimu opiše kao stav debate religijskih verovanja, a ne kao istorijsku činjenicu. Arafat je pomerio temelje istorijske istine.“ Usvajajući liniju te ideje, palestinski zvaničnici su ustvrdili da je Isus bio Palestinac; da je Mojsije bio musliman; i da su pustoline Palestine bile plodne pre nego što su jevrejski imigranti učinili da pustinja procveta. I opet su takve priče uticale na progresivce na Zapadu i na međunarodne organizacije. Izrael je prekinuo veze sa UNESCO-m 2016. godine, pošto je usvojena rezolucija u kojoj se koriste samo islamski termini za jevrejska sveta mesta u Jerusalimu, čime je prefarbana jevrejska istorija. Ukratko, istorijska istina je meta onih kojima je cilj da unište jevrejski identitet u kome je ta istina ukorenjena.

Nema nikakvog razloga da Jevreji ne budu „kruti, agresivni i samouvereni“. Identifikovanje Jevreja sa nečim što je slabo i cerebralno, pojavilo se relativno nedavno, u dijaspori. Zanovetanje, dosetke i neuroze Vudi Alena nemaju mnogo veze sa bravodom biblijskih Hebreja u njihovom kraljevstvu koje je postojalo pre Hrista. Kralju Davidu, ubici Golijata, svakako bi bili bliži cionisti tipa Žabotinskog. „Odavno je vreme da se na sve sadašnje i buduće optužbe, prekore, sumnje, klevete i denuncijacije odgovori jednostavno, skrštenih ruku, glasno, jasno hladno i mirno: 'Idite dođavola!'“ pisao je Žabotinski 1911. godine. „Ko smo to mi koji treba da se izvinjavamo njima; ko

su oni da nas ispituju? Koja je svrha tom nameštenom suđenju celom jednom narodu, a da se presuda zna unapred?“ Lako možete da zamislite Kralja Davida koji ovo sluša i klima glavom. Kada se uzmu u obzir Badielove hrabre izjave o antisemitizmu, mislim da se on često ponaša više kao Izraelac, a manje kao jadni američki intelektualac (makar u duhu, ako ne i fizički).

Možda postoji nešto u cionističkom pogledu na svet što umrtvljuje vrstu komedije koju Badiel slavi. Dok su arhitekta modernog Izraela gradile novu verziju jevrejske kulture, od modernog hebrejskog jezika do izraelskog karaktera, sa sve četiri noge na zemlji, pojavio se pokret koji je ponovo procenjivao jevrejsku komediju. Hercl je pisao: „Naš loš i blesav način na koji ismevamo jedni druge je preživljavanje ropskih navika kojima smo se zarazili tokom vekova opresije. Slobodan čovek nema razloga da se smeje sebi, i nikom ne dozvoljava da mu se smeje.“ Smeħ na sopstveni račun je jedna od glavnih odlika jevrejskog humora u dijaspori. Da li možda to stoji iza Badielovog kamenog srca u odnosu na Izrael? Ili mu se možda zbog toga Izraelci čine suviše udaljeni u kulturnom smislu? Ustati protiv onih koji mrze tvoj narod uvek je vredno divljenja; sam Bog zna da Badiel ima puno toga protiv čega treba da se bori. Ipak mislim da je nedostatak njegove taktike to što je napustio najkrvavije bojište. Knjiga *Jevreji se ne računaju* je snažno udarila po antisemitizmu, ali zamislite šta bi bilo da je tako napao izraelofobiju.

Pazite kako se izražavate

Reči su moćne. A kada se radi o izraelofobiji, korišćenje terminologije društvene pravde kao Trojanskog konja koji otvara prolaz antisemitizmu, čini staru fanatičnu mržnju svarljivom. Ljudi koji više ne mogu da budu otrovni prema Jevrejima sada mogu da govore o cionistima; više ne mogu da govore o dominaciji Jevreja, ali su slobodni da bacaju blato po cionističkom kolonijalizmu; ne više o okrutnosti Jevreja, već o etničkom čišćenju koje Izrael sprovodi; ne više o krvnoj kleveti i o ubijanju hrišćenske dece, već o izraelskim vojnicima koji su „srećni kada ubijaju decu“ – kao što je rečeno na BBC-ju; ne više o superiornosti Jevreja već o 'beloj supremaciji i aparthejdu'; ne više o jevrejskim lutkarima koji povlače konce, već o izraelskom lobiju. Kao što je Jakobson objasnio: „Pljačkaški kolonijalisti koji ubijaju decu iz anticionističke propagande, isti su oni Jevreji koje su mrzeli pre 2.000 godina: separatisti, lopovi koji sisaju krv, mnogo pre nego što je ijedan izraelski vojnik patrolirao Zapadnom obalom. Prisutne su iste klevete i karikature, u velikom broju, samo što se sada koristi reč koja počinje na 'C', a ne više na 'J'.“

Hana Arent je svojevremeno zapisala da su dokumenti iz Trećeg rajha retko pominjali depor-

tacije, eksterminaciju, streljanja ili ubijanja. Umesto toga postojao je izraz 'konačno rešenje?' (*Endlösung*). Postojao je 'specijalni tretman' (*Sonderbehandlung*). Postojala je 'evakuacija' (*Aussiedlung*). Postojalo je 'preseljavanje' (*Umsiedlung*). Postojao je 'radna Istoku' (*Arbeitseinsatz im Osten*). SS trupe odgovorne za likvidaciju jevrejskih muškaraca, žena i dece morale su da se pridržavaju strogog '*Sprachregelung*'-a, ili 'pravila govora', pa su ti eufemizmi olakšavali regrutaciju običnih ljudi da sprovedu najgroznije zločine u ime navodnog 'većeg dobra'.

Ovim se ne želi povući nikakva paralela između pokreta za društvenu pravdu i nacista. Ali pokušaj da se terminologija pretvori u oružje ima široku bazu pristalica, od verskih vođa i spin-doktora do konsultacija u menadžmentu, a u najgorem smislu se koristi kao sredstvo za društvenu prinudu i ubistvo. Kao što je novinar Endrju Neil rekao: „Otkud opsesnutost jezikom, zajedno sa zahtevima da se u upotrebi koriste termini za koje se smatra da su trivijalni, irelevantni, čak patetični? Jer ako kontrolišete govor već ste prešli dugi put ka dominaciji u debati u ovim novim vremenima politike identiteta.“

Jedna od fraza koje u ovim novim vremenima najviše uznemiruju je: „Oh, ne smem to da kažem.“ Time se podrazumeva da savršeno razuman stav i iskreno držana pozicija, bilo u vezi pola, rasne politike ili Srednjeg istoka, ne sme da se iskazuje u društvu koje za sebe veruje da je slobodno. Taj samo-cenzurišući stav se prečesto čuje u prostoriji za odmor tokom pauze na radu, oko bara, u kafeima, na željezničkim stanicama i u dnevnim sobama. Ponekad se čuje i prvi rođak te rečenice, koji još više uznemirava: „Ne sme to da se kaže“, ili nešto blaži rođak: „Mi ne smemo to da kažemo.“ Oni koji insistiraju da naglas kažu benigno mišljenje koje potpada pod *tabu*, čak i ako većina isto misli, navikli su da za uzvrat dobiju reakciju: bolnu grimasu, praćenu pogledom preko ramena, neprijatnu tišinu, spuštanje obrva i iskreni izraz solidarnosti. Studija koju je 2021. godine sprovela organizacija 'YouGov', ustanovila je da skoro šest od deset ljudi u Britaniji čuti o svojim političkim i društvenim stavovima, 'iz straha od suda drugih, ili zbog negativne reakcije drugih'. Postoji iskušenje da se protestuje, kao što je učinio Džon Milton 1644: „Dajte mi slobodu da znam, da kažem i da slobodno raspravljam u skladu sa svojom savešću i iznad svega u skladu sa slobodama.“ Ovo je svakako poznato onima koji podržavaju jevrejsku državu.

Oni koji iskreno veruju u novu pravovernost i njen lingvistički okvir, koji naravno uključuje izraelofobiju, možda nisu brojni, ali je njihov uticaj moćan. Ovi radikalni 'progresivni aktivisti', kao što su ih istraživači imenovali i čiji se aktivizam češće sprovodi u salama za sastanke, više u vladinim telima i na Internetu nego na ulici, čine najmanje 13% stanovništva Britanije, ali imaju

neproporcionalnu moć. Slično je i na drugim mestima na Zapadu. Obično su bogati, visoko obrazovani, žive u velikim ili u univerzitetskim gradovima, i na tim mestima zauzimaju najuticajnije pozicije. Njihova su gledišta naročito radikalna – ili 'hiper-liberalna', kako se filozof Džon Grey (Gray) izrazio – i naročito su dogmatični i skloni propovedanju. Oni ulažu velike napore da njihova gledišta prođu po vertikali kroz društvo, putem svih mogućih kanala uticaja, od organizacija koje oni vode do stvari kojoj pružaju podršku. Istraživanje sprovedeno na Kings koledžu u Londonu pokazalo je da progresivni aktivisti imaju šest puta veću šansu da nametnu svoja politička gledišta na društvenim medijima, u odnosu na bilo koga drugog. Na taj način oni postaju samozvani čuvari kapija kulture. Pošto su posebno strastveni kada se radi o pravima manjina, oni najviše podržavaju grupe kao što je 'Black Lives Matter', i imaju potcenjivački stav prema zapadnjačkoj istoriji i kulturi.

Uticaj ovih progresivnih kreatora mišljenja/stavova je ogroman. Njihov 'gramšistički' dugi marš kroz institucije daje ton našoj kulturi i određuje ono za šta građani sada osećaju da je dozvoljeno misliti. Najveća je verovatnoća da će oni, od svih društvenih grupa, smatrati da je neka zemlja strukturno rasistička. Zbog istaknute pozicije izraelofobije među vođama pokreta, iskustvo pokazuje da kada se program učenja 'dekolonijalizuje', kada se govornici 'kanseluju' ili se pridevi dodaju bedževima sa imenima, predrasude prema Jevrejima i njihovom nacionalnom domu nikad nisu daleko. Godine 2017. je iz gej 'Dyke March'-a bila isključena jedna Jevrejka koja je mahala zastavom u bojama duge sa Davodovom zvezdom na njoj. Organizatori, koji – gle ironije – promovišu doktrinu 'inkluzivnosti i diverziteta', rekli su da je to učinjeno jer njen gest „unosio osećaj nebezbednosti među ljude.“ Kasnije je na Facebook stranici 'Chicago Dyke March'-a objavljen post da je to bio slučaj „antisemitizma maskiranog u liberalne vrednosti“. To je bio tek početak. Netolerancija donosi novu netoleranciju na kasnijim 'Dyke' marševima u San Francisku i Vankuveru, lezbejke feministkinje su vređane i izbacivane u ime 'inkluzivnosti'. Kao što je jevrejska novinarka Hedli Friman (Freeman) posvedočila, pošto je napustila liberalni list *Guardian*, siledžijsko ponašanje prema feministkinjama na radikalnoj levisi obično ide ruku pod ruku sa izraelofobijom.

Ljaga 'aparthejda'

Pošto je postalo opšte mesto, čak i obavezno, govoriti o Izraelu kao ugnjetaču, tvrdnja da je ta zemlja kriva za najgore zločine usvaja se bez ikakve debate. Grupe kao što je 'Amnesty International' troše mnoge resurse u tom smislu. Njihova kampanja da se usvoji reč 'aparthejd' i da se ona poveže sa Izraelom, podrazumevala je

masovno slanje e-mailova, ulične akcije, zvanične izveštaje i blic napad preko društvenih medija. Logika je jasna. To je logika odnosa sa javnošću.

Optužba za 'aparthejd' je glavno oružje koje se koristi protiv Izraela i treba je proučiti detaljnije. Najjasniji primer takvog sistema je, naravno, postojao u Južnoj Africi. Bio je brižljivo čuvan zakonski i podrazumevao drakonsku rasnu driskriminaciju. Počevši od 1949, zabranom venčavanja crnih i belih, kulminirao je u zakonima kojima su najbolje škole, najbolja naselja, bazeni, plaže, toaleti i transport bili rezervisani za belce, dok su crnci ograđeni u osiromašene gradove, obično u zagađene industrijske zone, živeli od nedovoljnih zarada i slali svoju decu u prenatrpane niskobudžetirane škole. Napadi, hapšenja, batinanja i mučenja bili su uobičajeni.

U tom je periodu bilo svega, od otvorenog divljaštva do svakodnevnog ponižavanja. Policija je 1960. godine hladnokrvno pucala i ubila šezdeset i devet crnaca koji su protestovali protiv dehumanizujućih zakona kojima im je bilo ograničeno kretanje. Crne dadilje, koje su se starale o beloj deci, nisu smele da sede zajedno s njima u crkvi. U svojim sećanjima na odrastanje kao dečak mešane rase u Johanesburgu, komičar Trevor Noah se seća kako je „jedino vreme kada sam mogao da budem sa svojim (belim) ocem bilo je kada smo bili u kući“, a „ako bismo izašli iz kuće, mi smo išli jednom, a on drugom stranom ulice.“ Pošto mu je koža bila svetla, za njega je bilo opasno da bude viđen sa svojom crnom majkom. „Ona bi me držala za ruku ili bi me nosila, ali ako bi se pojavila policija morala je da me spusti i da se pravi da nisam njen,“ pisao je on. Kako se crna populacija pobunila protiv aparthejda, grad u kome je stanovao je bio „u neprekidnom stanju pobune. Stalno je neko na nekom mestu marširao ili protestovao, i uvek je bivalo represije. Dok sam se igrao u kući svoje bake, slušao sam pucjavu, vrisku i gas suzavac koji je ispaljivan na gomile ljudi.“

Među slične primere spadaju i 'Jim Crow' zakoni u Sjedinjenim Državama, u kojima je legislativa rasne segregacije nametana u mnogim državama sve do 1960-ih. Crni Amerikanci su morali da trpe lošije vozove, škole, javne usluge, pa čak i aparate za hlađenje vode. Videli smo kako se arapske države na Srednjem istoku, koje su proterale svoje celokupno jevrejsko stanovništvo i u kojima dominira najstrašniji rasizam, često čuvan diskriminatornim zakonima, trude da steknu isto takvu etiketu. U regionu postoji i nekoliko primera u kojima manjinska grupa opresivno vlada nad većinom, kao što su alaviti u Siriji ili suniti u Bahreinu.

Izrael nikada nije ličio ni na šta od toga. Nije savršen – postoje kontroverze oko Nacionalnog državnog zakona iz 2018. kojim je ozakonjen jevrejski karakter države – ali je apsurdna tvrdnja da njegovi zakoni podrazumevaju aparthejd. Daleko od toga. Uprkos džepovima rasizma u državi,

manjine uživaju jednakost i uzdigle su se do nekih od najvažnijih pozicija u zemlji. Sestorica Arapa su dobili najviša vojna odlikovanja, 'Medalju za izuzetnu službu', uključujući i čuvenog Amosa Jarkonija koji je izgubio ruku u borbama 1959, ali je i dalje komandovao elitnim 'Šaked bataljonom'. Maja 2022. Vrhovni sud Izraela je imenovao Kaleda Kabuba, prvog Arapina muslimana za sudiju (pre toga su mesto 'arapsko-izraelskog sudije' zauzimali hrišćani). U izraelskoj fudbalskoj reprezentaciji ima više Arapa nego Jevreja među prvom jedanaesticom; marta 2023. su igrači nosili na ramenima Bibrasa Načoa, svog prvog čerkeskog muslimanskog kapitena, u čast njegove poslednje utakmice. Arapi su služili kao diplomate, sa Ismailom Kaldijem koji je živio u tradicionalnom šatoru do svoje osme godine i rastao čuvajući ovce, a koji je 2020. godine postao prvi izraelski beduinski ambasador. Izraelski Arapin Josef Hadad se borio u pešadiji tokom 'Libanskog rata' 2006. godine, i skoro izgubio nogu u Hezbolahovom napadu raketama; oporavio se i postao predavač i aktivista koji ruši izraelofobne mitove na društvenim mrežama.

Na Zapadnoj obali je stvar komplikovanija. Prva značajna razlika je što Arapi iz tog područja žive pod Palestinskom upravom, po palestinskim zakonima (koji uključuju i zabranu prodaje zemljišta Izraelcima, sa zaprećenom kaznom 'doživotnog zatvora i prinudnim radom'). Istina je da oni potpadaju pod izraelski vojni aparat, gde spadaju i 'checkpoints' (kontrolni punktovi), i da je granica sa Izraelom obezbeđena zidom. Svakodnevni život može da bude prekidani, na primer, iznenadnim zabranama većih okupljanja iz straha od nemira.

Sa izraelske tačke gledišta to se ne opravdava institucionalizovanim rasizmom, već brigom za bezbednost. Pretnje terorizmom sa tog područja odavno su ozbiljne. Između oktobra 2000. i jula 2003, dok je prvi deo barijere/zida bio u izgradnji, dogodila su se trideset i pet napada bombaša samoubica koje su izveli terorista sa severa Zapadne obale, u kojima je stradalo 156 izraelskih civila. Kada je prvi deo barijere završen, taj se broj smanjio na tri napada sledeće godine. Kada je poslednji deo ograde završen, samoubilački bombaški napadi su praktično prestali.

Proverite svoje tačke provere

Od značaja je da se ne omalovažavaju poniženja koja diktira život pod nametnutim bezbednosnim merama. Najgori primer je grad Hebron na Zapadnoj obali, gde je glavni palestinski drum permanentno zatvoren od strane vojske radi zaštite jevrejske zajednice, i gde je ekstremista Baruh Goldštajn masakrirao dvadeset i jednog muslimanskog vernika 1994. godine. Video sam na zatvorenim prodavnicama šovinističke grafite na hebrejskom i mreže preko arapske pijace koje štite stanovnike od kamenica koje na njih bacaju izraelski radikali. Taj grad, u kome su grobovi Abrahama,

Isaka i Jakova i njihovih žena, Sare, Rebeke i Lee, ima historiju ubilačkih nemira koji daleko u prošlosti prethode osnivanju Izraela. Godine 1929. je ubijeno skoro sedamdeset Jevreja u masakru koji su počinili Arapi, izazvanom lažnim pričama da Jevreji spremaju zaveru. Posle toga je jevrejska zajednica evakuisana, i grad je ostao *Judenrein* sve do 1967. Danas su neophodne intenzivne bezbednosne mere da bi bio omogućen život u relativnom miru. 'Naseljenici' nisu politika koju bih podržao, i stojim iza većine koja se protivi bilo kakvog oduzimanja zemljišta ili viktimizacije Palestinaca. Ali se mora reći da protivljenje bilo kakvom prisustvu Jevreja na Zapadnoj obali – koja je bogata drevnom historijom Jevreja – jako liči na aparthejd.

Originalni 'predlog Ujedinjenih nacija iz 1947. godine o podeli' dozvoljavao je da izvestan broj Jevreja živi u palestinskoj državi, kao što su i neki Arapi postali državljanima Izraela. Ipak, sadašnja palestinska vlada ne dozvoljava Jevrejima rezidentni status, uz oštre kazne predviđene za Arape koji se pokažu krivim za prodaju zemljišta Jevrejima. Moderni liberali po celom Zapadu podržavaju ovu rasističku politiku. Oni se ne bi složili sa zakonima koji bi Hindusima branili da budu u Pakistanu, ili muslimanima ne bi dozvolili da žive u Britaniji ili Meksikancima da budu u SAD. Kako se može opravdati takva zabrana prava Jevrejima koji imaju drevne veze sa tim područjem? Situacija je mnogo manje crno-bela nego što mnogi misle. Uprkos 'čekpointima' i vojnicima, svojim očima sam gledao kako se jevrejski 'naseljenici' mešaju sa svojim palestinskim prijateljima u supermarketa. Kada je rabi Leo Di (Dee), rođen u Britaniji a stanovnik 'naselja' Efrat, izgubio ženu i dve ćerke u terorističkom napadu 2023. godine, bubreg njegove pokojne žene bio je doniran jednom Palestincu koji je kasnije pozirao za fotografiju na kojoj grli ožalošćenog rabina. Čak i u Hebronu, u senci terorizma i fanatizma, viđao sam vojnike kako pričaju sa mladim Palestincima i sa njima igraju neke zabavne igre.

Ima mnogo onih koji se zalažu za smanjivanje bezbednosne strukture, što bi bio deo zbližavanja koje je intelektualac iz Izraela, Mika Gudman, nazvao „sužavanje konflikta“. Kada se radi o pitanjima života teško je doneti takvu odluku. U svakom slučaju, jasno je da je za Palestince predviđen drugačiji tretman nego za Izraelce, iz razloga bezbednosnih pretnji, a ne zbog njihove rase. Napadi jevrejskih ekstremista, ponekad u saradnji sa vojnicima, ozbiljan je problem koji osuđuje većina Izraelca i sa kojim sudovi treba da se razračunaju. Godine 2023. došlo je do brojnih osvetničkih kampanja od strane ekstremnijih Jevreja, koje su usledile posle palestinskih terorističkih napada, ali je najveći broj pripadnika jevrejske zajednice to osudio kao nešto odvratno. Koliko god da je situacija ružna i frustrirajuća, ona ne može ni na koji način da se poredi sa apart-

hejdom u Južnoj Africi ili sa vremenima segregacije u SAD.

Najbolji način da se laž sintagme 'izraelski aparthejd' učini očiglednom, jeste da se naglasi da optužba prethodi dokazima. Ta je kleveta već cirkulisala nekoliko godina pre 1967, kada nije bilo nijednog 'naseljenika' na Zapadnoj obali. Još 1963. je časopis Arapske lige *Arab Outlook*, koji izlazi u Londonu, objavio dugi esej kojim se opravdava ekonomski bojkot jevrejske države jer postoji „izraelski aparthejd“; u pamfletu pod naslovom *Zionist Colonialism in Palestine* (Cionistički kolonijalizam u Palestini), koji je 1965. objavila 'Palestinska oslobodilačka organizacija' (PLO), pune dve godine pre 'okupacije', autor Fajez Sajeg je tvrdio: „Cionistička naseljenička država je lekcije učila od raznih diskriminatornih režima u belim naseljeničkim državama u Aziji i Africi... dok afrikanerski zastupnici aparthejda u Južnoj Africi, na primer, otvoreno priznaju svoj greh, cionistički protagonisti aparthejda u Palestini na očaravajući način tvrde da su nevini.“ Ipak, okupacije nije bilo. To je bila presuda koja još nije pronašla svoj zločin. Napadači na Izrael su na glave stavili crne kape koje nose sudije kad nekoga osuđuju na smrt, pre nego što je bilo kakav zločin počinjen. Kao što ćemo videti u poglavlju pod naslovom 'Falsifikat', klevetu su izmislili sovjetski propagandisti, i usadili je kako u način razmišljanja Palestinaca tako i u levičare na Zapadu – koji su već bili navikli na kampanje protiv Južne Afrike. Kako je rekao Žan Pol Sartr: „Da Jevrejin ne postoji, antisemita bi ga već izmislio.“

Ričard Goldston, ranije sudija u Južnoj Africi, koga su UN ovlastile da ispita potencijalna kršenja ljudskih prava u konfliktu Izraela sa Gazom, od samog početka je odbacio korišćenje termina 'aparthejd'. U prilogu za *New York Times* on je napisao:

„Mada 'aparthejd' može da ima i šire značenje, njegovo korišćenje treba da podseti na situaciju u Južnoj Africi pre 1994. U slučaju Izraela je nepravdna i netačna kleveta, sračunata na to da se oduže, a ne unaprede mirovni pregovori. Previše dobro sam upoznat sa okrutnošću odvratnog aparthejd sistema u Južnoj Africi, u kome ljudska bića označena kao crna, nisu mogla da glasaju, da se bave politikom, da koriste toalete ili plaže 'za belce', da se venčavaju sa belcima, da žive u naseljima predviđenim samo za belce ili čak da odlaze tamo bez 'dozvole'. Crnci koji su bili povređeni u saobraćajnim nesrećama ostavljani su na putu da iskrvare do smrti, ako se ne bi u blizini našla hitna pomoć 'samo za crnce' i odvezla ih u bolnicu 'za crnce'. 'Belim' bolnicama je bilo zabranjeno da im spasavaju živote... Sve dok ne bude ostvaren mir sa dve države, ili bar dok građani Izraela budu pod pretnjom napada sa Zapadne obale ili iz Gaze, Izrael će morati da ima kontrolne punktove na putevima i da primenjuje slične mere potrebne za samoodbranu, čak i ako se Palestinci

zbog toga osećaju ugnjetenim... duboki nesporazumi, tvrdnje i kontra-tvrdnje će bivati samo sve jače ako se priziva uvredljiva analogija 'aparthejda'."

Čak su i viši službenici organizacije 'Amnesty International', koji su posebno podešeni da primećuju 'institucionalni rasizam', odbacili pažljivo pripremljen izveštaj 'Aparthejd u Izraelu'. Njihova izvršna direktorka u Izraelu, Moli Malekar, imala je primedbe na tu klevetu, i nazvala je „niskim udarcem“. Rekla je: „Postoji diskriminacija prema palestinskim građanima Izraela, ali oni imaju prava, imaju neke od ključnih pozicija; oni organizuju kampanje i imaju uticaja i to treba priznati, ceniti i ohrabrivati“. Direktor 'Amnestija' za razvoj resursa, Tal Gur-Arije, dodao je na Facebooku: „Tvrdnja da to ide do aparthejda nema jaku osnovu po međunarodnom pravu, po akademičarima i civilnom društvu, da se i ne spominje ista tvrdnja koja se odnosi na Palestince koji žive u drugim zemljama. Moje odeljenje nije bilo uključeno u sastavljanje tog izveštaja, niti u njegove zaključke i preporuke.“

Aparthejd, kao i Holokaust, nešto je što će svako osuditi, bez obzira na politiku koju sledi. Zbog toga je to toliko strateški moćna optužba a prišiva se jevrejskoj državi. Ona je imala dejstvo i pomogla kod obaranja režima u Južnoj Africi, pa je lako zaključiti zbog čega aktivisti troše toliko energije u pokušajima da je prikače Izraelu. Britanski akademikar Dejv Rič (Rich) je napisao: „Oni koji su vodili kampanje tokom šezdesetih, uspešno su prodali ideju anti-aparthejda kao pitanje ljudskih prava i moralne stvari, kojima svako može da se priključi, pa je išlo do tako jednostavnih stvari kao što je izbor pomorandži koje će čovek kupiti u lokalnoj samoposluzi. Ta ideja ima mitološki status na levici, koji smesta obezbeđuje autoritet svakome ko je uključen. Pro-palestinski pokret nikada nije imao sličnu podršku, uticaj ili moralnu težinu, ali ako samog sebe bude definisao kao 'novi anti-aparthejd pokret', mogao bi da se pokrene u pravcu takvog statusa.“

Taktika koju primenjuju aktivisti je jasna. Talasi odnosa sa javnošću koriste se da bi se ugušio problem činjenica koje ne odgovaraju, čime se objašnjava ogromna količina 'aparthejd Izrael' online propagande. To je Trojanski konj antirasizma, u kome čuče najosnovniji instinkti. Pregledanje takvog materijala priziva grotesknu ironiju. Jevreji su vekovima istinski trpeli diskriminaciju aparthejd-tipa. Ti aktivisti okreću istoriju anti-jevrejskog rasizma protiv samih Jevreja.

Čime se bavite?

Gruba reč 'okupacija' takođe pojednostavljuje složenu i suptilnu situaciju. Sama istorija, za koju je razumljivo da nije opšte poznata, mnogo govori. Tokom rata koji je sledio rođenju Izraela 1948. godine, Jordan – koji je dve godine ranije

stekao nezavisnot od Britanije – osvojio je i anektirao Zapadnu obalu koja je četiri stotine godina bila deo otomanske imperije. Jordan je tu teritoriju držao do 'Šestodnevnog rata' 1967. u kome se Izrael branio od arapske invazije, i na kraju je osvojio. Tada su na tom području nastale jevrejske zajednice, uglavnom oko biblijskih mesta. Tako je oko tri hiljade kvadratnih kilometara zemlje počelo da liči na krpež izraelskih i palestinskih naselja okruženih pustarama. Zakoni o planiranju koji se odnose na taj prostor sastavljeni su od mešavine starih propisa iz otomanskog vremena i propisa koje je uspostavio britanski mandat (koji je postojao između 1920. i 1948). Jevrejske zajednice su potpale pod izraelske zakone. Jordan se 1988. odrekao prava na Zapadnu obalu, pa je 1994. postao druga arapska država, posle Egipta, koja je potpisala sporazum sa Izraelom. Time je uspostavljen odnos čija je sudbina bila da postane 'hladni mir'.

Iste te godine, prema Sporazumu u Oslu, teritorija je podeljena na tri dela. Ti su delovi označeni sa A, B i C. Dok područjem C upravlja Izrael, druga dva su pod upravom vlade palestinskih vlasti – što je trebalo da bude prethodnica palestinske države – i tu živi najveći deo Palestinaca. Izrael nije uključen u administriranje tom teritorijom, a Izraelci su opomenuti da tu ne ulaze, jer mogu da budu linčovani. U područjima A i B Palestinci imaju svoje sopstvene bezbednosne snage i policiju, sopstvene institucije i sopstvene zakone. Imaju sopstvenu diplomatiju i nacionalnu himnu (*Fida'i*). Arapski jezik i kultura cvetaju. Ukratko, mada Palestina još uvek nije priznata kao država, što bi moglo da se dogodi kad potpišu mirovni sporazum sa Izraelom, ona generalno vodi svoje poslove. Ne može se poreći da je područje bez države u haosu. Ali to se ne slaže uvek sa utiskom koji priziva etiketa 'okupacije'.

Ako treba uporediti sa potpunom verzijom, pogledajmo Tibet koji je predmet duge i brutalne kineske okupacije od 1951. Tom zemljom sada direktno vlada komunistička vlada u Beidžingu, čije snage imaju potpunu kontrolu nad stanovništvom. Ona administrira svakim aspektom svakodnevnog života, od poreza do dozvola za putovanje. Kantonom se upravlja u skladu sa autoritarnim principima, uz nadgledanje, torturu i hapšenja bez suđenja, i to se sve prihvata kao životne činjenice. Ako nekoga optuže za 'separatizam' može da se suoči sa smrtnom kaznom. Tibetanski jezik i kultura su stavljeni van zakona, i svaki pokušaj izražavanja tibetanskog nacionalnog identiteta biva smrvljen. Čak i ako neko poželi srećan rođendan Dalaj Lami ili ako na svom telefonu ima tibetansku zastavu, može da bude proglašen kriminalcem. Himna i zastava su zabranjeni, dok je tibetanski jezik izguran u korist kineskog. Zemlja je preplavljena kineskim imigrantima, pa su Tibetanci postali manjina u svojoj zemlji. Naročito jeziv potez, koji je prethodio Putinovom odvođenju

dece iz Ukrajine, Kinezi su 900.000 tibetanske dece je odvojili od njihovih familija, uče ih po kolonijalnim školama sa stalnim boravkom i sipaju u njih nacionalističku indoktrinaciju.

Zahvaljujući izraelofobiji, mnogi ljudi pretpostavljaju da situacija na Zapadnoj obali liči na onu u Tibetu, a ne na složenu stvarnost. Čak i kad bi termin 'okupacija' bio odgovarajući, on nije nešto što je kristalno jasno. Mada na tu temu može još mnogo da se kaže, takva debata leži van zamišljenog sadržaja ove knjige. Moj cilj nije da se koncentrišem na pravne tehnikalice već na popularnu percepciju i predrasude. Kao i sa terminom 'apartheid', korišćenje reči 'okupacija' ima strateške dobrobiti: ako se koristi ranije opisani postupak u dva koraka, dozvoljeno je ubijanje demonizovanih Jevreja, i to pod firmom 'otpora'. Kao što smo videli, jezik ima moć. Kada se radi o Izraelu, sam naš rečnik postaje oružje koje uništava.

Lideri sutrašnjice

Progresivna ideologija je sada duboko ugrađena u sve zapadne institucije koje vodi elita, od medija do akademičara. Ona ima velikog uticaja na Laburističku partiju u Velikoj Britaniji, i veoma je zastupljena među Demokratama u Vašingtonu. Velika je ironija da, uprkos svom fokusu na anti-rasizam, pokret za društvenu pravdu ima i sopstveni fanatizam.

Jedno istraživanje NUS (National Union of Students – Nacionalna unija studenata) u Velikoj Britaniji je ustanovilo da Jevreji bivaju rutinski napadani i vređani u kampovima. U izveštaju se kaže da su klevetani kao 'cionistički agenti', izbacivani sa događaja jer nose kipa na glavi, unose im se u lice uz uzvike 'sloboda Palestini', preteći ih gledaju dok se međusobno došaptavaju. Čak je činjenica da identitetski formulari NUS-a redovno izostavljaju 'judaizam' kao opciju verske opredeljenosti, dok su sve druge veroispovesti navedene. Svo to maltretiranje vezano je za Izrael, dok aktivisti koriste pro-palestinske jevrejske studente kao pokriće. Identitetska politika bazirana na rasi se jasno koristi kao oružje.

U izveštaju se kaže: „Postoji politička agenda koju slede izabrani funkcioneri NUS-a, koji žele da iskažu svoju podršku 'kampanji dekolonizacije' i da šalju pro-palestinske aktiviste protiv jevrejskih organizacija koje na istom mestu imaju svoje kampanje.“ Jedno zvanično saopštenje NUS-a je za vrhunac pojava antisemitizma na univerzitetu okrivilo „izraelske snage“. Dok se čita ovaj izveštaj, teško je izbeći zaključak da je NUS uhvaćena u kandže antisemitske paranoje, a sve pod pokrićem navodne kritike Izraela.

Jedan naročito upadljiv primer kaže da su crni studenti bili protiv uvođenja kursa koji treba da pomogne prepoznavanju antisemitizma i koji organizuje 'Unija jevrejskih studenata'. „Nekoliko

crnih žena, funkcionera, neformalno je obavestilo kolege da se osećaju krajnje neprijatno, jer skoro svi primeri antisemitizma u studentskom pokretu uključuju obojene žene,“ rečeno je u izveštaju. Implikacija toga je da belci, studenti Jevreji, koriste kurs protiv antisemitizma da bi napali crne žene i ugušili njihovo kritikovanje Izraela. Posle pregleda seansi, međutim, ustanovljeno je da je samo jedan primer uključivao jednu obojenu ženu, što znači da je optužba bila bez osnove.

Ne zna se da li je to urađeno maliciozno ili kroz neki oblik izmišljene pristrasnosti. Posebno je od značaja da je sve moglo tako lako da se razjasni. Izveštaj zaključuje: „Prihvatanje primedbi stavljenih od strane crnih funkcionera, bez ikakve istrage ili provere, čini se da ukazuje na pristrasan stav i da se ne veruje u žalbe na antisemitizam – ako su na bilo koji način vezani za Izrael/Palestinu – koje su učinjene u dobroj veri. “Drugim rečima, kada se radi o Izraelu ljudi prolaze kroz ogledalo.

Današnji studenti su sutrašnji lideri. Oni predstavljaju samo jedan bataljon u redovima pokreta za društvenu pravdu. Snabdeveni diplomama sa prestižnih univerziteta i uvereni u ispravnost svog pogleda na svet, oni stiču pozicije u najznačajnijim institucijama društva, i tamo nameću radikalnu politiku identiteta koja najveći deo zemlje ne zanima. Izraelofobija je umotana u novu pravovernost koju oni šire kroz svoje mreže. Pošto većina ljudi nema specijalizovano znanje o istoriji i geopolitici Srednjeg istoka koje bi pomoglo da se ignoriše propaganda, negativno gledanje na jevrejsku državu se lako asimiluje. Na taj se način prihvatljivi antisemitizam uvlači u glavne tokove društva kroz škole, univerzitete, levičarske medije, muzeje, galerije, izdavačke kuće, kadrovska odeljenja, reklamne agencije, pozorišta i kompanije koje se bave društvenim medijima, a koje obično vode progresivci. Običan narod se nalazi u situaciji u kojoj je nagonjen da se priključi uskom broju verovanja u odnosu na pol, seksualnost, ropstvo, kolonijalizam i Palestinu, i iz toga je teško izaći. Gubitnici u takvoj situaciji su uvek isti: oni koji imaju staromodna uverenja i Jevreji.

Niko ne kaže da Izrael nije grešio. Ali, da li postoji država koja nije? Dok sam istraživao za ovu knjigu, naišao sam na fotografije članova 40. Komande kraljevskih marinaca, u kompletnoj uniformi, koji pobednički drže odsečene ljudske glave tokom 'Malajske akcije' 1952. godine (u to su vreme ove slike bile nedostupne). U toj je epizodi ubijeno oko 12.000 ljudi, a to je bila samo jedna od brojnih britanskih krvavih kampanja u to vreme. Sve su one lako bacale u senku nasilje tokom rađanja jevrejske države. Četiri godine pre toga, arapsko-izraelski rat je odneo između 13.000 i 20.000 života. Mada je britanski kolonijalni sukob u jugoistočnoj Aziji uglavnom zaboravljen, konflikt iz 1948. u kome je osnovan Izrael, do današnjeg dana inspiriše godišnje komemoracije, besne demonstracije i agresivne političke zahteve.

Naravno da iza toga stoje brojni razlozi. Ali onaj koji je značajan je mržnja, preusmerena sa jevrejskog naroda na njihov nacionalni dom.

Istina je da se Izrael bori sa mnogim izazovima koji potiču od verskog konzervativizma i ekstremizma, kako jevrejskog tako i muslimanskog. Godine 2023. je nekoliko šovinista uspelo da nađe put do vlade i da izazovu kontroverze i užasavanje. Tokom decenija koje dolaze, demografske promene mogu da uspostave nelagodnu koaliciju zajednica koje su pod tenzijama. Moguće je da se karakter države promeni na načine koje ne možemo predvideti. Međutim, sve države imaju svoje probleme, upravo kao što imaju na raspolaganju sopstvene snage. Možda nije potrebno isticati da, uprkos svim svojim greškama, Izrael nije nacistička Nemačka, nije Južna Afrika aparthejda, Iran ili Putinova Rusija. Uz bilo koja razumna merila jevrejska država je mnogo bliža slobodnim državama Zapada nego autokratijama, ali uz svoju turbulentnu skoriju istoriju, drugačiju mešavinu kultura i sa zakletim neprijateljima na svom pragu.

Peto poglavlje

FALSIFIKOVANJE

TREĆA KARAKTERISTIKA IZRAELOFOBIJE

Papagajsko ponavljanje laži nacističke i sovjetske propagande

Sauronovo oko

Oni koji su neprijateljski nastrojeni prema Izraelu skoro nikad nisu svesni da kao papagaji ponavljaju propagandu. To je zato što su laži koje oni šire – da je 'cionizam rasizam', da su Izraelci 'naseljenici kolonijalisti' i 'beli suprematisti', da su Jevreji postali grozni kao što su bili nacisti, da cionisti nameravaju da pokore ceo Srednji istok, da Izrael sprovodi 'etničko čišćenje' i 'genocid' – stvorene od strane dezinformacijskih mašina koje sponzoriju države, i da su im na raspolaganju stajali ogromni resursi. Te su kampanje do te mere bile uspešne da čak i danas ljudi apsorbuju njihove poruke, nemajući pojma da su lažne. Tu su propagandu proizvela dva najopresivnija režima koje je svet ikada poznao.

Počelo je sa nacističkom Nemačkom. Falsifikat izraelofobije je, vođen duhom Hitlera, proključao u arapskom svetu tokom 1940-ih godina. U predratnim godinama, dok su psi rata već lajali pred vratima, poharani Jevreji su bežali u Palestinu. Napetosti su bile sve izrazitije. Početkom 1936. godine je rast arapskog militantnog anti-britanskog nacionalizma zapalio krvavi arapski ustanak koji je uzdrmao temelje kolonijalne vladavine i naterao

London da prihvati pomoć iz Transjordanije, Iraka, Saudijske Arabije i Egipta. Ustanak je ugušen. Godine 1939. bilo je oko pola miliona Jevreja i dva put više Arapa koji su živeli pod imperijalnim mandatom. Raspoloženje je bilo zapaljivo. Trogao nasilja između britanskih snaga, arapskih gerilaca i jevrejske milicije odneo je više od hiljadu života tokom samo petnaest meseci. Bilo je oko dve hiljade snajperskih napada, skoro pet stotina bombi i više od tri stotine otmica. Kako se rat približavao, London je bio sve zabrinutiji u vezi obuzdavanja arapskog besa.

Da bi se sprečilo dalje nasilje, Čemberlenova vlada je pokušala da umiri Arape tako što je izdala 'Beli papir' kojim ograničava svoju podršku cionizmu. Uslovi su glasili: stroga ograničenja za imigraciju Jevreja, ograničenja u pogledu prodaje zemljišta Jevrejima, i pripreme za osnivanje jedne binacionalne države, pod vlašću Arapa kao većine. Za jevrejske Palestince, pod kojim su imenom tada bili poznati, to je značilo katastrofu. Cela poenta cionizma bila je uspostavljanje jevrejske domovine koja je sposobna da se odbrani i to je bilo neophodno – kao što je Holokaust nedugo potom i dokazao. Život pod Arapima bi samo ponovio iskustva iz dijaspor, vekovima dugu agoniju. I onda je izbio rat.

Mašta nacista je Jevreje videla kao tamno srce ujedinjenih neprijatelja. Godinama su berlinski propagandisti ubeđivali domaću javnost da su jevrejski majstori-lutkari odgovorni za rat, optuživali su ih da manipulišu Britanijom, Sjedinjenim Državama i Rusijom i teraju ih na rat sa srdačnim nemačkim narodom. Dok je 1941. godine Vermaht napredovao kroz Severnu Afriku ka Srednjem istoku, berlinski stratezi su počeli da razmatraju vrednost islama. Ako bi Arapi mogli da budu izmanipulisani kao što su Evropljani bili, nacisti su verovali da mogu dalje da potpale benzin anti-britanskog nacionalizma i antisemitizma u regionu, što bi dovelo do poraza Saveznika. U Palestini, uprkos činjenici da su nezvanične jevrejske milicije kao što su bili Irgun i Šternova banda, bili protivnici britanskih imperijalnih snaga, nacisti su verovali da mogu da projektuju priču sličnu onoj kako Jevreji povlače konce i upravljaju Britancima. To je bilo malo nategnuto, ali je ranije delovalo. Cilj je bio jasan: ako bi se lokalni Arapi obrušili na Britance a masakrirali i Jevreje, Romelova armija, koja se kretala ka Srednjem istoku, bila bi dočekana dobrodošlicom.

Da bi u svojoj nameri uspeli, Hitlerovi propagandisti su radili na tome da pritiskom iznutra London izgubi vlast nad Palestinom. Kao što je istoričar Dejvid Motadel ustanovio, nemački diplomata Eberhard von Štorer (Stohrer) je pozvao na uspostavljanje „ekstenzivnog islamskog programa“ i definisanje „generalnog stava Trećeg rajha prema islamu“. Neophodni sastojci su već bili na mestu. Štorerov memorandum iz 1941. je konstatovao da „Firer u islamu već uživa eminentnu po-

ziciju jer se bori protiv judaizma.“ Drugim rečima, već postojeća arapska netrpeljivost prema Jevrejima i njihovim britanskim gospodarima, u kombinaciji sa skrivenim rezervoarom muslimanskih anti-jevrejskih predrasuda, zrela je za eksploataciju. Baš kao što bogate naslage verskog antisemitizma mogu da se nađu u evropskoj hrišćanskoj tradiciji, tako je i drevna mržnja prema Jevrejima ugrađena u Kuranu. To je bilo idealno vozilo za prenos poruke koju su nacisti imali da isporuče. Mržnja koja je zapalila islamski svet u godinama koje su dolazile bila je sinteza lokalnih kulturalnih, verskih i političkih korena, sa drevnom antisemitizmom hrišćanskih civilizacija, modernizovanim i na rasu orijentisanim od strane nacista.

Pre Drugog svetskog rata Jevreji su milenijumima živeli u arapskim zemljama. Istina je da je uvek postojala podzemna struja anti-jevrejskih predrasuda u islamskom društvu, i oni su u mnogim slučajevima bili prinuđeni da žive kao *dimi*, građani drugog reda. Bilo je u tome plima i oseka, ali su se tokom generacija uspostavile uspešne jevrejske zajednice po celom islamskom svetu, pa je u njima na kraju bilo skoro milion duša. Kao i u Evropi, neke od tih zajednica su pokušale da se potpuno asimiluju. U Egiptu, pod britanskom okupacijom u devetnaestom veku, nacionalistički slogan 'Egipat Egipćanima' skovao je jevrejski novinar i karikaturista Jakub Sanu; jevrejska zajednica u Kairu je čak pokušala da ponudi preživelim iz Holokausta dom u Egiptu, čime bi se uklonila potreba za emigracijom u Palestinu.

Mnogi Jevreji su se radije identifikovali sa evropskim kolonijalnim silama nego sa lokalnim nacionalističkim pokretima. Slična je priča bila i u regionu. Jevreji u Libiji su od Bengazija načinili značajan komercijalni centar; jevrejski intelektualci u Iraku su spadali u najznačajnije pisce Srednjeg istoka; jevrejske familije u Alepu su o Hanuki palile jednu dodatnu sveću u znak zahvalnosti za gostoprimstvo koje su dobili u Siriji; Maroko je svojevremeno bio istakčan sinagogama, od Tafilalta u Berberskoj pustinji do planina Atlasa, od Oujda na granici sa Alžirom do Esaura na obali Atlantika. Čak se ni u moćnoj Otomanskoj imperiji nije osećao antisemitizam.

Kao fokalna tačka verskog zanosa, Palestina je milenijumima bila rastrzana nasiljem među verskim grupama. Tokom četiri stotine godina bila je izdvojena na otomanske *vilajete*, kojima su vladali uglavnom opresivni turski gospodari rata i razne *paše*, retko Arapi ili Jevreji. Uprkos čestim krvoprolićima, nije bilo suštinskih neprijateljstava među muslimanima, Jevrejima i hrišćanima u regionu. U Jerusalimu, uprkos neumornim nasilnim prepirkama, bilo je vremena kada su sve tri Abrahamove religije živele jedne pored drugih u skladu, učestvujući čak u verskim svečanostima onih drugih. U međuvremenu, u Evropi su vekovi brutalnih progona, od Poljske do Rusije, od Litvanije do Rumunije, popularizovali jevrejski pokret u

devetnaestom veku, kome je cilj bio uspostavljanje domovine u kojoj bi Jevreji mogli da žive slobodno i dostojanstveno, da razvijaju svoj nacionalni ponos i da se brane od agresije.

U Jerusalimu je od 1890-ih postojala jevrejska većina. Kako je počeo Drugi svetski rat, priliv ugnjetenih Jevreja, koji sanjaju o sopstvenoj zemlji, u kombinaciji sa prisustvom britanskih trupa, doprineo je zapaljivosti atmosfere. Izbili su krvavi sukobi, kao što su masakr skoro sedamdeset Jevreja u Hebronu i arapski generalni štrajk 1936, koji je doveo do opšteg krvoprolića tokom arapskog ustanka. Nasilje je imalo vulkanski karakter; prema profesoru Meiru Litvaku sa Univerziteta u Tel Avivu, više Arapa je tada stradalo od arapske ruke nego od kombinacije jevrejskih i britanskih snaga. Kada se Sauronovo oko Trećeg rajha okrenulo prema Palestini i videlo tamošnje grozničavo stanje, prilika se sama ponudila.

Sauron je poznat kao mračni vladar iz trilogije „Gospodar prstenova“ J. R. R. Tolkina

Sastanak na vrhu uz limunadu

Moć nacističkog falsifikata potiče od njegove genijalnosti. Berlin je znao da neće biti dovoljno ako samo pumpa svoj postojeći materijal u Srednji istok. Čak su i osnovni antisemitski tekstovi, kao što su *Protokoli sionskih mudraca*, ostavljali utisak da su smišljeni prema evropskoj kulturi i osećanjima (mada su delovi *Mein Kampf*-a već bili prevedeni na arapski i u seriji objavljivani po arapskim novinama). Hitlerovi planeri su znali da će, ako Arapi treba u potpunosti da asimiluju ideologiju Trećeg rajha, biti potrebno da ona bude predstavljena u kontekstu koji ostavlja utisak autentičnosti. U tom duhu je tim istaknutih islamista bio regrutovan da saraduje sa nacističkim propagandistima. Vođa tog čopora je bio paunasti palestinski Veliki muftija iz Jerusalima, Hadž Amin al-Huseini, poznati ekstremista koji je vodio gangsterski obračun sa umerenjima iz Palestine. Priznat kao 'otac osnivač palestinskog nacionalnog pokreta palestinskih Arapa', Huseini je ličio na proto-Jasera Arafata. Njegova familija, koja je tvrdila da potiče od Proroka Muhameda, vekovima je bila poštovana među lokalnim klanovima, a muftija se uzdigao do položaja najmoćnijeg Arapina u britanskoj Palestini. Kontrolisao je značajan budžet i mrežu džamija, islamskih sudova, škola i zadužbina (*vakf*). Huseini je od 1936. bio poglavar Visokog arapskog komiteta, desetočlanog tajnog tela u kome su članovi bili lideri svih palestinskih frakcija. Tada je već bio vođa sopstvenog političkog pokreta, 'Palestinske arap-

ske partije'. Takođe, on je bio posvećeni antisemita. Septembra 1937. napisao je 'Proklamaciju Velikog muftije islamskom svetu', koja je kasnije priznata kao jedan od osnivačkih dokumenata modernog islamskog ekstremizma. „Borba Jevreja protiv Arapa nije ništa novo,“ pisao je on. „Jevreji mrze Muhameda i islam... Ne smete imati odmora dok vaša zemlja ne bude očišćena od Jevreja.“

Nemački diplomata Ervin Etel (Ettel) je bio Huseinijeva veza. Kao Hitlerov ambasador u Iranu od 1939. do anglo-sovjetske invazije Persije 1941, Etel je već upravljao muslimanskim antisemitizmom kao sredstvom za ograničavanje britanskog uticala na Srednjem istoku. „Jedan od načina promocije anti-britanskih osećanja treba da bude jasna povezanost Muhamedove borbe protiv Jevreja u drevnim vremenima, sa savremenom Firerovom borbom,“ pisao je Etel. „Ako se iskombinuje sa povezivanjem Britanaca i Jevreja, to postaje krajnje efikasno.“ On i Huseini su blisko saradivali u Berlinu, i razmenjivali poruke. U jednoj od njih, sa datumom 26. juni 1942, muftija je uveravao ovog drugog da se arapski i nemački ciljevi „u potpunosti preklapaju“, naglašavajući da „Arapci osećaju blisku vezu sa Nemcima u toj borbi protiv svetskog jevrejstva.“ Pobjeda Saveznika bi označila kraj arapskih nacionalističkih aspiracija, pisao je on, dok bi trijumf Osovine obezbedio arapsku slobodu i nezavisnost.

Muftija je 28. novembra 1941. bio primljen u audijenciju kod samog Firera. Palestinski demagog je bio zbunjen čašću koja mu je ukazana. „Nisam očekivao da ću biti zvanično primljen u čuvenu kancelariju, očekivao sam privatni sastanak sa Firerom,“ sećao se on u svojim memoarima. „Upravo sam stigao na veliki trg pred kancelarijom i izašao iz kola pred ulazom u veliku zgradu. Iznenadio me je zvuk vojnog orkestra i počasna straža od oko dve stotine nemačkih vojnika okupljenih na trgu.“

Pompa i počasti prilikom tog događaja pokazivali su koliko je Hitler cenio islam. Istoričar Motadel je zapisao da je nemački lider, prilikom neformalnih razgovora, često nepovoljno poredio hrišćanstvo sa muslimanskom verom. „Za razliku od islama, koji je opisivao kao snažnu i praktičnu veru, on je o hrišćanstvu govorio kao o mekoj, veštačkoj i slaboj religiji patnje,“ napisao je on. „Dok je islam vera koja se odnosi na 'ovde' i 'sada', objašnjavao je Hitler prisutnima, hrišćanstvo je vera kraljevstva koje tek treba da dođe – kraljevstva koje je, u poređenju sa rajem koji obećava islam, duboko neprivačno.“ Ipak, Hitler nije bio opušten; Crvena armija je zaustavila nastupanje Vermahta pred Moskvom.

Za razliku od dobro isplanirane dobrodošlice, sastanak nije dobro počeo jer je došlo do spora oko kafe. U skladu sa arapskom tradicionalnom dobrodošlicom, Muftijin tumač je insistirao da se posluži kafa, na šta je Hitler odgovorio da ni članovima njegove Visoke komande nije dozvoljeno da piju

kafu u njegovom prisustvu. Na kraju je Firer izašao i vratio se sa jednim SS oficirom koji je nosio limunadu. Dobro poznata fotografija i filmski snimak prikazuju dvojicu muškaraca u razgovoru, Muftiju u dostojanstvenoj haljini i sa turbanom, Firera kako gestikulira sedeći na ivici svoje stolice. Uz uobraženu ambiciju, Huseini je lobirao kod Hitlera da ga postavi za vladara imperije koja bi se sastojala od Palestine, Sirije i Iraka, i da mu dopusti sopstvenu legiju koja bi se borila rame uz rame sa Vermahtom. (On nije bio prvi koji je zamislio tako samohvalisavu viziju. Tokom Prvog svetskog rata je hašemitski lider Husein bin Ali, Kralj Hedžaza u zapadnoj Saudijskoj Arabiji, ponudio britanskim snagama arapski ustanak protiv Otomana, da bi zauzvrat dobio sopstvenu imperiju koja bi se sastojala od Palestine, Arabije, Sirije i Iraka.) Hitler je na početku ostavio po strani Muftijin zahtev. Umesto toga, on se saglasio da imaju zajedničkog neprijatelja – „dve citadele jevrejske moći“, Britaniju i Sovjetski Savez – i zarekao se da neće biti jevrejske države. Zatim je u priču uveo temu 'Konačnog rešenja'. „Nemačka je rešena da, korak po korak, zamoli jednu po jednu evropsku državu da reši svoj jevrejski problem,“ rekao je on. „Nemački bi cilj tada jedino bio da uništi jevrejski element koji postoji u arapskoj sferi.“ Na kraju se vratio Muftijinom zahtevu za sopstvenu arapsku imperiju. To može biti razmotreno posle poraza Rusije i Britanije, dodao je, diveći se Arapinim svetlim očima i crvenkastoj kosi i zaključujući da u njemu ima arijevske krvi.

Prvoklasni izumitelji laži

Mada je Hitler odbio zahtev za još jedan susret 1943. godine, Huseinijeva posvećenost je ostala čvrsta. U svojim memoarima pisanim mnogo kasnije, Muftija se hvalio da je podržavao naciste „jer je bio ubeđen da, da je Nemačka uspela da dovrši posao, od cionista ne bi bilo ni traga u Palestini.“ Sa sastanka sa Firerom je izašao uveren u namere tog režima u vezi sa Jevrejima. Od tog dana pa nadalje nije pokazivao nikakvo oklevanje u vezi genocida. Kasnije se sa zadovoljstvom sećao da mu je Hajnrih Himler, šef SS-a, rekao 1943. da su nacisti „već eksterminirali više od tri miliona Jevreja.“ Palestinska delegacija je jula 1942. posetila zloglasni logor Saksenhauzen; fotografije koje su pronađene 2017. godine prikazuju samog Huseiniju u zvaničnoj poseti koncentracionom logoru Trebin. Nemački zvaničnik je pribeležio: „Muftija je bio zakleti neprijatelj Jevreja, i uopšte nije krio da bi voleo da ih vidi sve ubijene.“ Profesor Gilbert Aher (Acher) je to ovako opisao: „Huseini je stupio u nacistički kriminalni delirijum u vezi 'Jevreja', u vreme kada je taj delirijum već prerastao u otrovni cvet najvećih zločina protiv ljudskosti.“

Himler je razvio prislan odnos sa palestinskim liderom. U telegramu iz 1943, pisao je Muftiji: „Veliki naci-socijalistički pokret Velike Nemačke

je od svog osnivanja podržavao borbu protiv svetskog jevrejstva. Iz tog razloga se pažljivo prati borba Arapa koji vole slobodu – naročito u Palestini – protiv jevrejske invazije. Opšte prepoznavanje neprijatelja, i zajednička borba protiv njega, jeste ono što čini čvrst temelj odnosa Nemačke i muslimana koji vole slobodu u celom svetu.“ Muftija je bio saglasan; Arapi su bili „prirodni prijatelji Nemačke jer su i jedni i drugi angažovani u borbi protiv tri zajednička neprijatelja: Engleza, Jevreja i boljševizma,“ rekao je on, nudeći da pomogne nacistima tako što će deliti s njima obaveštajne podatke i izvršavati operacije sabotaža u Severnoj Africi. U komunikacijama takve vrste, u kojima se Jevreji nazivaju 'invazijom' a Arapi 'zaljubljenicima u slobodu', može da se prepozna početak prožimanja nacističkog antisemitizma sa izraelofobijom.

Uskoro je projekat bio u punom zamahu. Huseini je dobio obećanje od Himlera da će, kada Britanci budu proterani iz Palestine, jedan zvaničnik iz Ajhmanovog 'Odeljenja za jevrejska pitanja' doputovati s njim u Jerusalim, da bi se i tu primenilo 'konačno rešenje'. U međuvremenu su trupe Osovine, diplomate, špijuni i kolaboranti, delili listiće u milionskom tiražu. Zbog visokog procenta nepismenih u arapskom svetu, naglasak je stavljen na radio emisije. Zadatak emitovanja propagande po Srednjem istoku i Severnoj Africi na sebe je preuzeo Radio Berlin u Zisenu, gradiću južno od prestonice.

Huseini je stavljen na platni spisak nacista. Dobijao je 900 maraka mesečno. Osim saradnje na anti-jevrejskoj propagandi, on je pomagao da se stvori nemačko-arapska legija i muslimanska SS divizija u Jugoslaviji. To je sve tokom svog istraživanja 1988. godine otkrio Klaus Gensike (Gensicke). Pošto je imao talenta za izazivanje nemira, a odbacivao je pokušaje da se vera i politika razdvoje, Muftija je bio očigledan kandidat za radio-prezentera. Mnoge emisije je sam ostvario. Međutim, spiker Radio Berlina za standardni servis na arapskom bio je Junus Bahri, koji je postao irački Lord Haw-Haw (*'Lord Haw-Haw' je bio nadimak Vilijama Džojse /Joyce/ koji je tokom 2. Svetskog rata čitao nacističku propagandu namenjenu Ujedinjenom kraljevstvu, emitovanu iz Nemačke – prim.prev.)*

Bahri je postao proslavljena ličnost u arapskom svetu, mada su kratkotalasni radio emiteri imali ograničenja tokom ratnih godina. „To je čovek koji je poznat ni po čemu drugom osim po svom prljavom jeziku, intrigama, po prvoklasnom izmišljanju laži i izazivanju čarki; iznad svega spreman da radi za bilo koga ko plati dobru cenu,“ stajalo je u britanskom obaveštajnom izveštaju.

U tim paskvilama je bilo srednjeistočnih aforizama i delova iz Kurana, pa je stvorena domaća, autentična atmosfera. To što su Jevreji pre trinaest vekova odbili da prihvate Muhameda, uzimano je kao dokaz da su Jevreji oduvek bili neprijatelji

islama. Jevrejska težnja ka samoopredeljenju u Palestini navodno je dokazivala njihovu podmuklost i u modernim vremenima. Jedna od emisija iz 1944, koju je otkrio američki istoričar Džefri Herf, vodeći stručnjak na tom polju nauke, prikazivala je tipičan koktel rasizma i verskog fanatizma. „Dok su Arapi preterano darežljivi, Jevreji su zlobne cicije,“ govorio je spiker. „Dok su Arapi hrabri i ratoborni, Jevreji su kukavice i plašljivi. Razlike među ovim dvema rasama razlog su neprekidnog neprijateljstva koje je oduvek postojalo među njima. Stoga verujemo da će neprijateljstvo i sukobi između Arapa i Jevreja uvek postojati, sve dok jedna od ove dve rase ne bude uništena.“

Spiker je dodao: „U islamu Jevreji uočavaju opasnost po svoja verovanja... Čak su pokušali i da napadnu Proroka.“ Zatim je pročitao Suru 5, stih 82, iz Jurana, u kome su Jevreji opisani kao najvatreniji neprijatelji muslimana, i tvrdio da su započeli Prvi svetski rat da bi ispunili svoj san o jevrejskoj državi u 'muslimanskoj Palestini'.

Osnova ovih poruka je u staroj demonizaciji Jevreja. Kao što je i Nemicima mozak ispiran godinama tvrdnjama da su Jevreji krivci za sve njihove nedaće, Arapima je rečeno da se nalaze usred borbe za opstanak protiv spretnog i odvratnog neprijatelja. Huseini je 1942. održao govor na ceremoniji otvaranja Islamskog instituta u Berlinu, i tom prilikom insistirao da su Jevreji neprijatelji islama od kada je Kuran napisan i tvrdio da kontrolišu kako Sjedinjene Države tako i bezbožni Sovjetski Savez.

Iste te godine je slušaocima na Srednjem istoku ponuđena zapaljiva vizija Palestine. Arapi žive „u atmosferi srama i jada“, i „plivaju u jezeru krvi,“ rečeno im je, „njima vlada teror kojim dominiraju brutalni Britanci i prljavi Jevreji.“ Sveta mesta su oskrnavljena, obavešteni su, planovi su skovani za deportaciju Arapa – što je bio izum koji svoje poreklo vodi iz nacističkog mozga. Britanski ratni cilj je „potpuno uništenje Arapa, a da bi se to postiglo veliki broj Jevreja je regrutovan u palestinsku armiju,“ tvrdio je spiker (Jevreji su, naravno, uzimali oružje da bi se borili protiv Hitlera). Da bi stvar bila upotpunjena, on je dodao: „Kada Amerikanci budu preuzeli Britansku imperiju, oni nameravaju da predaju Palestinu svojim gospodarima – Jevrejima.“

Međuplanetarno jevrejstvo

Činjenica da ništa od svega toga nije bilo tačno nije pravila nikakvu razliku jer je bila u skladu sa postojećom predrasudom. Prema britanskom konzularnom izveštaju iz Egipta, arapski stavovi prema nacističkoj Nemačkoj su fluktuirali, ali su ovi falsifikati ostavili neizbrisiv trag. Njihov odsjaj može da se vidi i u izraelofobnom narativu današnjice: Izrael se predstavlja kao kolonizatorski napor uprkos hiljadama godina jevrejske istorije u toj zemlji, Gaza se opisuje kao izraelski koncen-

tracioni logor, a ne kao teritorija kojom vlada Hamas, laže se kad se kaže da Izrael ograničava muslimanima prilaz njihovim svetim mestima u Jerusalimu, lažno se optužuje Izrael da sprovodi 'genocid' u nacističkom stilu, priča se o mračnoj sili 'cionističkog lobija' koji manipuliše svetskim odnosima. U modernoj verziji srednjevekovne krvne klevete, Izraelci, koji učestvuju u spasilačkim misijama u zonama zemljotresa, bivaju optuženi da trguju organima žrtava. Sve se to čini istinitim, jer je to sveži izraz najstarije mržnje, a njoj su posebnu vitalnost podarili niko drugi do nacisti.

Dok je publika gutala njegove falsifikate, Huseini i njegove kolege nudili su sve neverovatnije tvrdnje. Nacistička arapska radio-stanica, stacionirana u okupiranoj Atini, 25. aprila 1941. emitovala je program pod naslovom *Jevreji u Americi*. Američki su Jevreji, tvrdilo se u tom programu, vlasnici 98% banaka u toj zemlji, 87% industrije, 97% novina, 90% radio-stanica, i svih bioskopa i pozorišta.

Te je vesti prevazišla samo hiperbola na drugom programu, emitovana istog dana, u kojoj je bilo rečeno da „ako je samo jedan uticajan Jevrejin bio u stanju da demoralise celu državu, onda sedam miliona američkih Jevreja može da demoralise ceo svet, kao i ostatak planete“. Koliko god da je taj vanzemaljski antisemitizam možda smešan, on ne pripada samo prošlosti. Mardžori Tejlor Grin (Taylor Green), američka konzervativka koja je flertovala sa 'Qanon'-om i teorijama zavere u vezi napada 9/11, nagovestila je da su šumske vatre u Kaliforniji 2021. godine donele profit Rotšildima, i da su potpaljene pomoću „laserskih plavih zraka svetlosti iz kosmosa“, koje kontrolišu Jevreji.

Propaganda, međutim, nikada nije gubila iz vida svoje genocidne ciljeve. Jula 1942. godine, dok su prvi Jevreji pristizali u logore Sobibor i Aušvic, spiker je pročitao govor pod naslovom *Ubijte Jevreje pre nego što oni ubiju vas*. „Ubijte Jevreje koji su vam oduzeli vaše bogatstvo i koji kuju planove protiv vaše bezbednosti,“ trabunjao je spiker dalje.

„Arapci Sirije, Iraka i Palestine, šta čekate još? Jevreji planiraju da vam siluju žene, da vam pobiju decu i da vas unište. Prema muslimanskoj veri, odbrana sopstvenog života je dužnost koja može da bude ispunjena samo uništenjem Jevreja. Ovo vam je najbolja prilika da se rešite te prljave rase, koja je uzurpirala vaša prava i koja je donela nesreću i uništenje naših zemalja. Ubijte Jevreje, spalite njihovu imovinu, uništite njihove prodavnice, uništite te glavne saborce britanskog imperijalizma. Vaša jedina nada u spasenje leži u uništenju Jevreja, pre nego što oni unište vas.“

Slušajući ovakve reči skoro da možete da čujete nemački glas koji govori arapskim jezikom, koji prišiva jedno za drugo nacizam, arapski nacionalizam i islamizam, čime se stvara Frankenštajnov monstrum mržnje prema Jevrejima. Bilo je zastrašujuće efikasno. Obožavanje Hitlera na Srednjem

istoku dostiglo je maksimum 1942. godine, odslikavajući ratnu sreću. Kasnije, Firer koji srlja u poraz, nije više bio toliko privlačan. Međutim, čak i oni Arapci kojima se on nije dopadao, zalepili su se za propagandu koju je pumpao Radio Berlin. U međuvremenu su Britanci i dalje pokušavali da umire Arape. Sledeći principe Belog papira iz 1939, britanske trupe su blokirale dotrajale olupine od brodova sa jevrejskim izbeglicama koji su pristizali iz razorene Evrope, internirali su preživeli iz Holokausta u zatvorske logore i deportovali ih na prekomorske teritorije. To se nastavilo sve do polovine rata, kada brodovi više nisu dolazili. Istovremeno su se saveznički propagandisti trudili da u svojim kontra-porukama ne spominju Jevreje ili cionizam, jer su se plašili da od arapske ulice ne naprave nepotrebno sebi neprijatelje.

Propast Trećeg rajha je 1945. godine bila na vidiku, ali je njegova ideologija strujala kroz krvotok muslimanskog sveta. Po Levantu se pevao *Alah hai, Alah hai, Hadž Muhamad Hitler džai* (Alah je živ, Alah je živ, Hadž Muhamad Hitler dolazi). Američka obavestajna služba 'Office of Strategic Services' (OSS), prethodnik CIA-e, primetila je 1945. godine: „Čak i palestinske kriminalne bande navodno, uz rad, pevaju *Hadž Amin, saif al-muslimin* (Hadž Amin, sablja muslimana)... Prilikom praktično svih demonstracija traži se povratak Muftije.“ Dolazilo je novo poglavlje sudbine Palestine i Jevreja, ali je ideološka postavka već bila zauzeta zaostavštinom Trećeg rajha.

Ista apatija Zapada u odnosu na nacističko-islamističku propagandu nastavila se i tokom Hladnog rata. Zapravo, tendencija slepila prema prisustvu takvog fanatizma na Srednjem istoku jednako postoji i danas. Radovi koji ukazuju na ostavštinu hitlerizma u modernoj muslimanskoj kulturi generalno su ignorisani. Kao što nemački politikolog Matijas Kuncel (Kuntzel) tvrdi: „Priznavanje veze, otelevljene u Muftiji, između palestinskog nacionalnog pokreta i nacional-socijalizma, samo bi komplikovalo identifikaciju levičara sa Palestincima“. Drugim rečima, umesto da se još jednom razmisli o ulozi Arapa u konfliktu, progresivcima je lakše da sve dokaze sakriju pod tepih.

Muftiju su posle rata Sveznici uhvatili i držali u Parizu. Dok se nacistima koji su imali visoke položaje sudilo u Nirnbergu, palestinski lider je smatran manjom zverkom i nije bio priključen optuženima. Jugoslovenski pokušaji da i on bude priveden pravdi, zbog uloge koju je imao u masakru Srba od strane SS jedinica, bili su neuspešni. U islamskom svetu je „nacistička prošlost nešto čime se treba ponositi, a ne čega se treba stideti“, kao što je poznati istoričar Bernard Luis (Lewis) primetio. Muftijino ponašanje tokom rata uopšte nije naškodilo njegovoj popularnosti. Bilo je zahteva da on bude pušten na slobodu. Na kraju je odveden u Egipat, gde je dobio politički azil. Godine 1954. on je objavio seriju članaka u egipatskim novinama, što je kasnije sakupljeno u knjigu

koja je postala popularna. „Naša bitka protiv svetskog jevrejstva... je pitanje života i smrti, bitka između dve vere koje su u sukobu i svaka od njih može da postoji samo ako ona druga nestane,“ pisao je on. Umro je u Bejrutu 1974. godine.

Sa takvim prijateljima

Kada je 'Mufti', kako su ga zvali od milja, dobio azil u Egiptu 1946. godine, jedan od njegovih saveznika je sastavio pohvalnu pesmu u prozi. „Mufti je Palestina, i Palestina je Mufti,“ pisao je on. „Oh, Amin! Kako si ti veliki, tvrdoglav, strašan, divan čovek... izazvao si jednu imperiju i borio se protiv cionizma, uz pomoć Hitlera i Nemačke. Nemačka i Hitler su nestali, ali Amin al-Huseini će nastaviti borbu.“ Fanatični Al-Bana, takođe obožavalac Hitlera, osnovao je 1928. godine Muslimansko bratstvo, tvrdu islamističku organizaciju iz koje je kasnije nastao Hamas i koja je inspirisala al-Kaidu i Islamsku državu. Muftija je pripadao Bratstvu i aktivno ga podržavao. On je zapravo postavljen za lidera te grupe, u odsustvu. Ta organizacija, koja stoji u korenu modernog džihadizma, kasnije je postala provodnik za dugu i otrovnu Huseinijevu zaostavštinu. Al-Banu je 1949. godine ubila egipatska tajna policija. Njegov naslednik, huškač Sajid Kutb, bio je još uticajniiji i postao je poznat kao otac salafi džihadizma. Ovaj izuzetno važni ekstremistički intelektualac napisao je 24 knjige i više od 500 članaka i u njima primenio ideologiju svog prethodnika u odnosu na Zapad, tvrdeći da njime dominira *džahilija*, anti-islamska dekadencija. Istraživanje Pola Bermana je ustanovilo da su Kutbovi ekstenzivni tekstovi o muslimanskim svetim spisima, opterećeni fanatizmom u odnosu na Jevreje, Sjedinje Države, Izrael i liberalizam, bili pod veoma jakim uticajem Muftijeve nacističke propagande. Ubeđenje da su Jevreji i društva koja oni navodno kontrolišu, neprijatelji muslimana, zasnivalo se na standardnim teorijama zavere Trećeg rajha, i to je ono što podupire islamistički pogled na svet. Time je Hitlerova ostavština dospela u dvadeset i prvi vek: Kutbova doktrina je postala osnova kako al-Kaide tako i Islamske države.

Ona takođe predstavlja osnovu zloglasne Hamasove Povelje, sastavljene 1988. Ovaj zapanjujući dokument se sastoji od 33 člana i predstavlja sveobuhvatan projekat džihada. Istraživanje koje je sproveo Kuncel ustanovilo je da se intenzivno oslanja na nacističku propagandu. Tu se tvrdi da su za oba svetska rata krivi cionisti, oživljavaju se stare teorije jevrejskih zavera, govori se o njihovoj sveprisutnoj kontroli i bogatstvu. I bez Kuncelove stručnosti, sve je to sasvim očigledno. Na primer, član 22 Hamasove Povelje glasi:

„Neprijatelji već dugo planiraju... i sakupili su ogromna i uticajna materijalna bogatstva. Pomoću svog novca preuzeli su kontrolu nad svetskim medijima... Pomoću svog novca oni pokreću revo-

lucije u raznim delovima sveta... Oni su stajali iza Francuske revolucije, komunističke revolucije i iza većine revolucija o kojima čujemo...

Pomoću svog novca osnovali su tajne organizacije, kao što su Slobodni masoni, Rotari klubovi i Lavovi, koji se šire po celom svetu sa ciljem uništenja društava i sprovođenja interesa cionizma... Oni su stajali iza Prvog svetskog rata... i formirali Ligu naroda kroz koju vladaju svetom. Oni su stajali iza Drugog svetskog rata u kome su zaradili ogromne dobiti... Nema rata koji se događa bilo gde u svetu, a da oni nisu umešali svoje prste. Kao da je još neki dokaz bio potreban, u članu 32 – u kome se cionisti optužuju da žele da zauzmu celu teritoriju između Nila u Egiptu i Eufrata u Iraku, na hiljade kvadratnih kilometara – se dodaje: „Njihovi planovi su izloženi u *Protokolima sionskih mudraca*.“ Verovatno je suviše opisivati ovo kao proizvod koji je pod uticajem nacističke propagande. Činjenica je da je ta zla ideologija Nemačke iz 30-ih i 40-ih godina 20. veka tabu na Zapadu, ali i to da ona čini samo srce i suštinu ne samo al-Kaide i Islamske države, već i Hamasa. To navodi na ozbiljno pitanje koje treba uputiti onim progresivcima koji te terorističke grupe vide kao svoje prijatelje.

Hitlerov duh

Ista ta ideologija je oduzela živote hiljadama ljudi sa Zapada. Tokom suđenja Muniru el-Motasadeku u Hamburgu, preživlom članu ćelije koja je izvela napad 11. septembra, jedan student Kurana je posvedočio da je Motasadek verovao u „jevrejsku svetsku zaveru“ i da je bio ubeđen da su „Jevreji smislili Drugi svetski rat da bi mogli da uspostave Izrael“. Ubice koje su srušile 'Svetski trgovački centar' bile su posebno zainteresovane za Njujork, dodao je taj svedok, jer su ga smatrale „centrom svetskog jevrejstva“. Motasadekovi cimeri su svedočili da se on hvalio kako dolazi 'velika akcija', zaneseno govoreći: „Jevreji će goreti na kraju, a mi ćemo igrati na njihovim grobovima“. Kako su se ređali dokazi, postalo je očigledno da su oni koji su stajali iza najgoreg terorističkog zločina u Americi bili zalučeni nacističkom propagandom koju je na Srednji istok doneo Huseini i koju je Muslimansko bratstvo širilo u decenijama koje su sledile.

Kao što je Herf zaključio: „Napadači na Kule 11. septembra nisu bili levičari anti-imperijalisti. Pre će biti da su bili delimično proizvod neprekidnog naknadnog šoka koji je nacizam proizveo na Srednjem istoku. Nacizam, koji je bio glavni politički faktor u Evropi, pa je poražen 1945, uživao je u žilavom životu posle svoje smrti u Muslimanskom bratstvu i njegovim izdancima kao što su Hamas i al-Kaida, da bi sve kulminiralo napadom na Zapad 11. septembra, dobrim delom motivisanim anti-semitskim teorijama zavera.“

Uticaj nacista objašnjava i genocidni rat koji je započet protiv Izraela odmah po njegovom osnivanju. Kada se uzmu u obzir podele teritorija među raznim etničkim grupama, što se dešavalo na brojnim mestima u svetu tokom 20. veka, palestinsko odbacivanje podele na osnovu plana UN je jako upadljivo. Pažljiviji pogled čini da stvar postane sasvim jasna: čovek koji je vodio pregovore u njihovo ime bio je niko drugi do pedesetogodišnji Muftija Hadž Amin al-Huseini. U proleće 1947. UN su prekinule britanski mandat i uspostavile panel koji je trebalo da odredi budućnost teritorije. Bilo je pokušaja nekih zvaničnika UN da se Muftija isključi iz razgovora, zbog njegove nacističke prošlosti, ali to nije uspeo. Rezultat: dok je Jevrejska agencija bila pozvana da zastupa cioniste, krvožednom demagogu – koji je ponovo zauzeo svoj predratni položaj predsednika Višeg arapskog saveta i postavio brata Džamala za potpredsednika – bilo je dozvoljeno da predstavlja Palestine.

Huseinijev klan i njegovi saveznici dominirali su Višim arapskim savetom, a svi zajedno su bili u kandžama islamističkog ekstremizma. Istoričar Beni Moris kaže da je Arapska liga 'zanemarila' umerene Palestine, predvođene klanom Našašibi. Posledica toga je bila da je palestinska strana bila nepopustljiva od samog početka, bojkotovala je Ujedinjene nacije jer njima upravljaju 'imperijalistički interesi' i odbijala da se susretne sa pregovaračima u Kairu, gde je trebalo razgovarati o podeli. Istoričar Nikolas Betel (Bethell) je zapisao: „Hadž Amin, mada je drugačije razgovarao sa britanskim emisarima, arapskim liderima je jasno rekao da bi Arapi trebalo, čim se Britanci povuku, da se sruče na Jevreje i da ih unište.“

Kada su Ujedinjene nacije ponudile palestinsku državu pored jevrejske države – što je bilo početno rešenje sa dve države – Mufti je video samo priliku da sledi Hitlerovu ambiciju „uništenja jevrejskog elementa koji živi u arapskoj sferi“, što je Hitler i rekao tokom njihovog privatnog sastanka šest godina ranije. U jednom intervjuu za novinski list iz Jafe, Huseini nije mogao da bude jasniji. „Arapi će,“ rekao je, „nastaviti borbu sve dok cionisti ne budu uništeni i dok cela Palestina ne postane čisto arapska država.“ Točkovi su pokrenuti. Čak i pre nego što je jevrejska strana prihvatila plan podele, Huseinijev saveznik iz Egipta, vođa Muslimanskog bratstva, al-Bana – koji je od 1940. stvarao specijalne paravojne jedinice u koje su ulazili vojnici iz egipatske vojske – objavio je džihad i poslao jedan bataljon u Palestinu.

Abdulah I, Emir od Jordana, egipatski premijer Ismail Sidki, irački premijer Muzahim al-Pačaći, pa čak i Abd al-Rahman Azam, generalni sekretar Arapske lige, su iza zatvorenih vrata izrazili svoju zabrinutost zbog odbacivanja plana Ujedinjenih nacija. Međutim, duh pan-arapskog nacionalizma naveo je regionalne lidere da usvoje palestinsku stvar kao svoj totem. Muftija je zahtevao soli-

darnost, a arapska ulica, godinama trovana njegovom propagandom, bila je grozničava. „Egipat je bio svedok najvećih pro-palestinskih demonstracija u istoriji,“ sećao se Kuncel. „Više od sto hiljada ljudi marširalo je kroz ulice i aplaudiralo govornicima koji su izražavali nadu da bi Palestinci mogli da budu oslobođeni putem krvo-prolića. Jevrejske i evropske institucije su napadnute i delimično razorene.“

Sve ovo je bila direktna posledica nemačke ratne agitacije. I zaista, kako su izbila neprijateljstva, Muftijina vriska „Ubijte Jevreje! Sve ih ubijte!“ mogla je jednako da dolazi i iz emisija za vreme rata. Sperl (Spoerl) je primetio: „Sukob koji je usledio bio je rat u samoodbrani, vođen protiv nemilosrdnog, pro-nacističkog i otvoreno genocidnog palestinskog rukovodstva, koje je uživalo ogromnu popularnost među arapskim i palestinskim masama.“ Ironija je da nisu cionisti bili oni koji su neginjali etničkom čišćenju i masovnoj kasapnici. To su bili Arapi. Pozornica je postavljena i spremno je čekala. Rat za nezavisnost je besneo, a za njim su u redu čekali Šestodnevni rat, pa Jomkipurski rat, sve veliki arapsko-izraelski sukobi, nesreće koje je džihadizam spremao za budućnost. Kao što Herf piše: „odbijanje Hamasa da prihvati rešenje sa dve države, Islamska republika Iran, al-Kaida, Hezbolah, PLO, sve je to delimično posledica jezive fuzije nacizma i islamizma tokom 1940-ih.“ Hitlerov duh je bio živ i delovao na udaljenim područjima.

Preveo Brane Popović

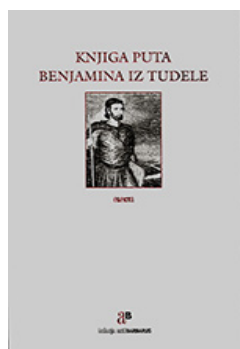

Jacob Timothy (Jake) Wallis Simons je nagrađivani britanski novinar i romanopisac. Rođen je 1978. godine u Londonu. Studirao na St. Peter's College u Oksfordu, doktorirao na univerzitetu West Anglia 2009. godine. Od 2021. je urednik časopisa 'The Jewish Chronicle'. Radio i pisao za brojne novine i časopise. Izveštavao je iz Evrope, Afrike, Latinske Amerike i sa Srednjeg istoka. Pripremio je brojne radio-dokumentarce za BBC na razne teme. Napisao je četiri romana.

Knjiga puta Benjamina iz Tudele

Editions Antibarbarus
Prevod: Nikica Petrak

U 12. veku jevrejski putopisac Benjamin živeo je u gradu Tudela u Navari. O njemu je sačuvano samo nekoliko ličnih podataka, pa iz njegovog putopisa saznajemo da je došao iz Tudele i da se sa putovanja vratio 4933. godine po jevrejskom kalendaru, odnosno 1173. godine hrišćanske ere. Razlozi njegove odluke da krene na tako dalek i opasan put su nam potpuno nepoznati, pa danas možemo samo da nagađamo da li je u pitanju neka vrsta komercijalnih i poslovnih interesa ili motiva verske i sentimentalne prirode.

Među stručnjacima nema saglasnosti o tome koliko je godina trajalo to putovanje (od pet do četrnaest godina) ili da li je Benjamin zaista obišao sve gradove koje navodi u svom putopisu (oko dve stotine)... Ipak, većina stručnjaka se slaže da je verodostojno izveštaja možemo smatrati očevicima one delove putopisa koji se odnose na Mediteran

i Bliski istok. Benjaminova zapažanja o različitim etničkim i verskim zajednicama, njihovom svakodnevnom životu, pravnom statusu, mentalitetu ili ekonomskoj delatnosti su prvorazredni istorijski izvor koji je neophodan za svako ozbiljno istraživanje problema interakcije različitih kultura u različitom srednjem veku. (Dr Joško Pavković)

Benjaminov putopis je poznat kao „Sefer ha Massa’ot“ (Knjiga putovanja) i njegova prva štampana izdanja izašla su u Istanbulu 1543. i u Ferari 1556. godine. Ova prva štampana izdanja Benjaminovog putopisa poslužila su kao predložak za sva kasnija izdanja, kao i za prevode ovog dela na većinu evropskih jezika. Kao predložak za prevod putopisa na hrvatski uzeto je izdanje koje je 1907. uredio Markus Natan Adler.

Ovo hrvatsko izdanje sadrži predgovor urednika dr Joška Pavkovića, kartu Benjaminovih putovanja, napomene za lakše praćenje jevrejskog kalendara i malu istorijsku panoramu – pregled velikog veka Benjamina iz Tudele kroz tabelu. o najvažnijim događajima na srednjovekovnom Zapadu, islamskom svetu Mediterana, carstvima Istoka i „raštrkanim među narodima“ Knjiga je puna uredničkih komentara i fusnota iz engleskog izdanja iz 1907.

U ovom broju

Andrej Ivanji: *Ivan Ivanji*

Filip David: *Bio je dete naše epohe*

Basam Tavitl: *Dvoličnost Egipta*

Džejk Valis Simons: *Izraelofobija (4)*

Joško Pavković: *Knjiga puta Benjamina iz Tudele*

Ne zaboravite da otvorite
www.makabijada.com

http://balkansekhara.com/prica1_2017.html

Istraživački i dokumentacijski centar
www.cendo.hr

Lamed

List za radoznale

Redakcija - Ivan L Ninić

Adresa: Shlomo Hamelech 6/214226803

Netanya, Israel

Telefon: +972 9 882 6114

e-mail: ninic@bezeqint.net

<https://listzaradoznale.wixsite.com/lamed>

Logo Lameda je rad slikarke
Simonide Perice Uth iz Vašingtona